

Hytter på kanten

Solrenningen
- ein livslang kjærleik

Opplev Bergsdalen
og Kvammafjella

Turprogram sommer/høst 2023

Turen starter med

Bergen og Hordaland Turlag

4 LEDER: TIL DEG SOM IKKJE HAR
VORE MYKJE PÅ TUR

6 HYTTER PÅ KANTEN

10 SOLRENNINGEN
- EIN LIVSLANG KJÆRLEIK

12 SENSOMMEREVENTYR
PÅ UMERKEDE STIER

16 FOR FØRSTE GANG PÅ FONNABU

20 OPPLEV NYDELIG BERGSDALEN
OG KVAMMAFJELLA

22 PAKK SEKKEN OG HOPP PÅ TOGET

24 ROLIGE DAGER PÅ ALEKSANDER
GRIEGHYTTEN I BERGSDALEN

26 LATE DAGER PÅ SELHAMAR
I STØLSHEIMEN

28 NATURVERN:
MED BEREKRAFT I SEKKEN

30 SISTE NYTT FRA TURLAGET

34 TURPROGRAM SOMMER/HØST

Å dele opplevelser med andre er kanskje noe av det fineste med å være på tur. Skavlabu turisthytte feirer 25 år i år, og akkurat som dette bildet, så er historien der full av fine opplevelser og oppdagelser.

På de kommende sidene finner du masse inspirasjon, turtips og et fullspekket turprogram helt bakerst. Sommeren er her - for en herlig tid!

Skavlabu ligger høyt over Modalsfjellene ved et lite vatn, 960 moh. Fra platået er det flott rundskue over de mektige Modalsfjellene og like øst til Lønahorgi. Hytten har 20 sengeplasser og er selvbetjent.

Forside: Skavlabu og Skålatårnet på fjellet Skåla (1843 moh.) ved Loen. Et nydelig sted å besøke i sommer. FOTO: Hild Fjermestad Aase

TIL DEG SOM IKKJE HAR VORE SÅ MYKJE PÅ TUR

Kveldstur til Skåldalsnipa.

Turbileta lyg jo ikkje. Det finst dagar og stunder der alt er praktfullt. Der stemninga er akkurat så god som bileta freistar å formidle. Der alle smila på bileta er ekte. Hytta er nøyaktig så triveleg som fotografiet viser. Ja, ofte er røynda betre enn det som kan fotograferast.

MEN LA MEG VERA ÆRLEG:

- Tur er ikkje berre superlativ og godvær. Det er mykje som skal falle på plass før eg kan stramme hoftebeltet på sekken og plante fjellskoia på stien.
- Det er mangt å uroe seg for:
- Korleis finn eg ein tur som passar for meg?
- Er utstyret mitt godt nok?
- Korleis førebur eg meg for endringar i været?
- Korleis og kva pakkar eg (... og det kan jo vere litt stress å pakke)?
- Kjem eg til å trivast med nokon på den fellesturen?
- Og må eg prate med nokon heile vegen?
- Klarer eg å halde fylgje med gruppa?
- Har eg tolmod til å vente på einkvan som er treig?
- Klarer eg å finne ruta til den trivelege hytta på eiga hand?
- Må eg dele rom med nokon?
- Kan eg bestille seng? Kan eg la vera å bestille seng (Ja til begge)?
- Korleis fungerer det på dei turlagshyttene?
- Legg til eiga bekymring

Denne leiaren er mest til deg som ikkje har vore med oss på tur før. Til deg som ikkje har lagt i veg på den stien du gjerne skulle gått eller til den hytta du drøymmer om. Og det er ikkje fordi dei hardbarka turgåarane har slutta å uroe seg. For det tek aldri slutt. Med erfaring og meistring kjem lysta til å gje seg i kast med nye utfordringar. Lenger, brattare, kaldare. Med større krav til utstyr, kompetanse og logistikk. Og ny usikkerheit oppstår. Men me har lært at mange av bekymringane ikkje slår til – og av og til må me handtere noko me ikkje var førebudd på. Det går bra! Og me veit dette: Førebuingane og innsatsen er verd det.

Nettsida vår er full av praktiske tips. Sjå deg ut ein fellestur som freistar. Les turskildringa. Prat med turleiaren på førehand. Spør ein ven som vil utforske turen saman med deg, eller ein som har vore på tur før. Finn ruta på ut.no. Kom innom Tursenteret i Marken, der dei kan svare på alt du lurar på.

No ligg det ein varm sommar framfor oss. Trur eg. Det er jo aldri heilt sikkert. Men tur blir det uansett. Bli med!

TEKST:
ELISABETH SKAGE,
STYRELEIAR I BERGEN OG HORDALAND
TURLAG

VI KAN FJELLSKO

Hos oss finner du utvalget og kunnskapen

MAMMUT MERCURY/NOVA IV MID GTX

Lett og meget komfortabel tursko med overdel i behagelig Nubuk lær med Gore-Tex membran. En ideell sko for enklere turer i både i skog og lett terreng. Det halvhøye skafte sikrer bra stabilitet, og den fulldempede mellomsålen sørger for topp komfort både på sti og grusveier. Vibram FrogGrip yttersåle med godt grep. Dame- og herremodell.

Pris:
1.999,-

LOWA EXPLORER II MID GTX

Explorer II Mid Gtx er en lett, halvhøy og superkomfortabel tur markasko i hanskemykt Suede lær med GoreTex membran. Modellen bygger på klassikeren Rene-gade Mid, men er litt mer stabil og har også en bedre såle på våte og sleipe berg. Den støtdempende mellomsålen med ekstra EVA innlegg avlaster både knær og hofter, og Vibram MegaGrip yttersålen sørger for et trygt og sikkert feste. Dame- og herremodell.

Pris:
2.699,-

SCARPA RUSH TREK GTX

Med Rush Trek Gtx setter Scarpa en ny standard på lette, raske og komfortable hikingsko. Den har en suverene kombinasjon av stabilitet, friksjon og grep mot underlaget takket være den nye Presa sålen, en såle som er helt unik for Scarpa. Støvelens konstruksjon, der foten formelig står nedi en «krybbe», sikrer meget god stabilitet og komfort samtidig som den forholdsvis myke bøyelexen bedrer rulleegenskapene slik at hvert steg føles naturlig. Den nye sålekonstruksjonen gir meget god demping med en mengde støttsorberende materialer samt en svært lav vekt – noe som reduserer belastning og slitasje på føtter og kropp slik at du lettere takler lange turer. Dame- og herremodell.

Pris:
2.999,-

HOKA KAHA 2

Kaha Gtx er en superlett turstøvel med en herlig passform. Kombinerer vi dette med en fantastisk støtdemping samt en myk og herlig skinnoverdel med Gore-Tex membran, får du her en turstøvel som gir deg ultrakomfort i fjellheimen. Vibram MegaGrip yttersålen sørger i tillegg for et suverent grep både oppover og nedover. Dame- og herremodell.

Pris:
2.999,-

LOWA MAURIA/CAMINO EVO GTX

Lett og fin fjellstøvel med herlig passform, suverene gåkomfort og god stabilitet som er ypperlig til turer i fjellet med moderat oppakning. Her er det ikke spart på noen kvaliteter, så overdelen er konstruert i mykt og komfortabelt Nubuk lær med Gore-Tex membran, og hælområdet har fått en fantastisk polstring som nærmest gjør det umulig å få gnagsår. Mellomsålen har god støtdemping som du virkelig vil sette pris på over harde underlag, og yttersålen har en høyfriksjons gummiblandning med topp grep. Dame- og herremodell.

Pris:
3.499,-

CRISPI VALDRES GTX

Valdres GTX er en solid og komfortabel fjellstøvel med Gore-Tex membran. Overdelen er i hanskemykt Nubuk lær som former seg perfekt etter foten. Polstringen rundt hælen er meget bra, så her opplever man ikke noe gnagsårproblematikk. Mellomsålen er ikke for stiv, stabiliteten er bra og støvelen har god støtdemping. Vibram SuperGrip yttersåle. Dame- og herremodell.

Pris:
3.299,-

MEINDL BELLAVISTA MFS GTX

Lett, og forholdsvis stabil fjellsko som er perfekt til alt i fra enkle dagsturer og opp til ukesturer med en 50-60 liters sekk på ryggen. Overdelen er konstruert i hanskemykt og superkomfortabelt Nubuk lær med Gore-Tex membran, og innvendig er det MemoryFoam som gjør at skoen former seg perfekt rundt hæl og ankelpartiet. Den godt støtdempende mellomsålen i EVA materiale sørger for en behagelig gange selv på harde underlag, og yttersålen som er utviklet sammen med Vibram gir et suverent grep for oss nordboere. Dame- og herremodell

Pris:
3.799,-

CRISPI ATTIVA BP GTX

Attiva BP Gtx er en superbehagelig, vannett og forholdsvis lett fjellstøvel som er konstruert i en mix av Nubuk lær og Cordura. Takket være Crispi's Instant Fit teknologi føles den enormt komfortabel allerede når du har snørt den på for første gang, og FastLock snøresystemet sikrer at foten sitter trygt og presist. Den innebygde EFX stabiliseringsrammen gir en mer progressiv flex slik at støvelen føles dynamisk og naturlig å gå med, og den ekstra støtdempingen som er lagt inn gjør at foten din har det behagelig selv etter mange timer over harde berg og steiner. Yttersålen har fått Vibram sin MegaGrip gummiblandning som sikrer et supert grep selv på våte og sleipe berg. Dette er rett og slett en herlig støvel til fjellturer med middels tung oppakning i blandet terreng. Dame- og herremodell.

Pris:
3.999,-

Markeveien 3, rett ved Torgalmenningen.
Telefon 55 62 73 00
info@outdoorbergen.no

10-18 TORSDAGER 10-19 LØRDAGER 10-16

Lagunen Storsenter, Gågaten ute ved ByBanen.
Telefon 55 62 73 00
info@outdoorlagunen.no

ÅPNINGSTIDER 10-21 / 10-18

outdoor
– den gode følelsen

Kiellandbu og den spektakulære utsikten der må bare oppleves.

Av våre 27 hytter er det noen som skiller seg ut. De er rett og slett helt på kanten. Unn deg en tur til en av dem i sommer.

■ KIELLANDBU – PÅ KANTEN MOT BOTNEN OG HARDANGERFJORDEN

Ubetjent
5 senger
Ikke tilrettelagt for hund
Turen starter: Hodnaberg i Bergsdalen
Tid: 2,5 timer

En lettgått sti snor seg bortover og litt oppover.

Mektig natur med brusende fossefall. Vakre farger fra bre og solnedgang. Utsikt som tar pusten fra deg. Et lite stykke Norge – så mange steder. Som når du kommer fram til Kiellandbu, der sauene beiter i det grønne gresset og du ser bratt ned til Hardangerfjorden. Eller når du går oppover Husedalen til Stavali og møter fossefall etter fossefall. Et lite stykke Norge følger deg opp Keiserstien til Fonnabu. Og tar imot deg når du har kjempet deg opp 1843 meter over havet til Skålatårnet. Overnatter du på hyttene, får du med deg alle de ulike nyansene i lyset og været som kvelden, natten og morgenen gir deg.

Grønne busker, brusende vann i elven som du etter hvert krysser over en bro. Terrenget vitner om at du er på høyfjellet – stein, gress, lav og lyng. Ingenting av dette forbereder deg på hva du møter når du nærmer deg Kiellandbu. Plutselig ser du det bratte og ville. Hvordan kom noen på å bygge en hytte på kanten her? Maten smaker ekstra godt i hytteveggen – eller inne i den lille stuen, om været er for surt. Det er uansett spektakulært å sitte inne og se ut vinduet mot fjorden langt der nede mellom

stupbratte fjellsider – et velkjent motiv etter hvert. Kveldslyset og morgenstemningen bør absolutt oppleves – og det bør turen ned til utedoen også. Det å stå og se Kiellandbu derfra, gir følelsen av å være med i et maleri. Turen til Kiellandbu kan fint gås som dagstur, men tar du deg tid til å overnatte, får du med deg så mye mer. Kvelds- og morgenlyset skaper en helt egen stemning og gir både utsikten og området et vakkert fargespill.

PÅ JAKT ETTER SPEKTAKULÆRE OPPLEVELSER?

HYTTER PÅ KANTEN

Skålatårnet og Skålabu ligger begge på kanten av Skåla, med mektig utsikt i alle retninger.

■ SKÅLATÅRNET OG SKÅLABU – PÅ KANTEN AV SKÅLA

Selvetjent
Hyttevert i perioden:
20 + 20 senger
Tilrettelagt for hund på Skålabu
Turen starter: Loen
Tid: 4–5 timer
Turen til landets mest eiendommelige turisthytte starter med god sti i frodig landskap. 1843 høydemeter skal forseres, og første del tar deg gjennom vakker norsk vestlandsnatur. Stien er omkranset av trær, busker og blomster det første stykket. Etter hvert kommer du over tregrensen, og litt over halvveis forsvinner det meste av vegetasjonen. Videre

oppover går det i stein og sherpatrappert – nærmere bestemt cirka 1000 trinn. Det grå og golde er en fascinerende kontrast til utsikten du får når du ser nedover og utover området du har passert. Fascinerende er også selve Skålatårnet – bygget i 1891 etter en idé av distriktslege Hans Henrik Gerhard Klouman i Innvik. Han mente at dette burde være det perfekte stedet for turberkulesyke å hente seg inn igjen. Det runde tårnet er et spektakulært byggverk med murer som er 1,25 meter tykke. Dr. Klouman døde samme året som tårnet ble ferdig, og dermed ble det aldri noe sanatorium der. Legens etterfølger, Dr. Brodtkorb, ønsket å gjøre adkomsten enklere, og samlet

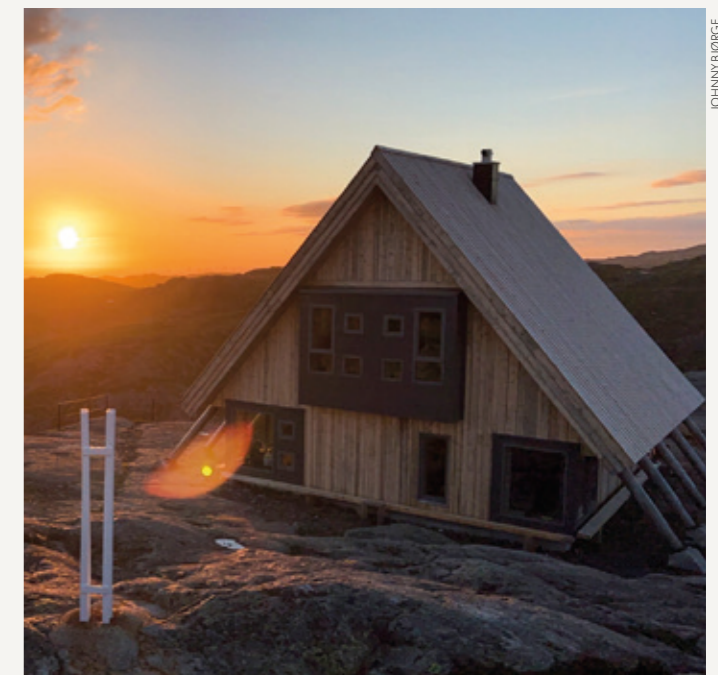
inn penger for å bygge sti til toppen. Den gang var det bygdefolket som løftet stein, og store deler av stien ble bygget som trapp i løpet av 1905–06, men den ble først ferdigstilt i 1914. Siden den gang har mange tatt turen til Skålatårnet, som er kåret til landets mest originale turisthytte. Overnatter du i tårnet, sover du i en seng formet som et kakestykke. Skålabu ble bygget i 2016 og erstatter nå tårnet som hovedhytte. Her er atskillig bedre fasiliteter, men utsikten er den samme mektige. Velger du å bli natten over, får du oppleve det magiske lyset både kveld og morgen – helt uforglemmelig!

■ STOVEGOLVET - PÅ KANTEN AV STUPET

Ubetjent
21 senger
Ikke tilrettelagt for hund
Ulåst
Turen starter: Parkeringsplassen på Heio
Tid: 1 time

Stovegolvet ligger 703 meter over havet med stup rett ved siden av stuevindue. Hytten var tidligere eid av Stord tinde- og klatreklubb som lekte seg i de bratte veggene. Her får man et fantastisk skue 360 grader over Stord og resten av øyriket. Du kan her se solen komme opp i øst bak Folgefonna og gå ned vest i havet. Fra gammelt av blir det sagt at en på klarværsdager kan se naustene på Englands-kysten. Ta med kikkert og finn ut om dette stemmer.

Stovegolvet er godt egnet for helgeturer for både store og små. Turen opp er godt skiltet og følger merket sti. Hytten ble åpnet i fjor sommer og er allerede rullet å bli et populært overnattingssted. Hytten har 21 sengeplasser, oppholdsrom, kjøkken, gang, solcelledrevet el-anlegg og utedo.

■ FONNABU – PÅ KANTEN AV FOLGEFONNA

Selvbetjent
44 senger
Tilrettelagt for hund
Turen starter: I Sunndal
Tid: 5–6 timer

En nasjonalromantisk kjerrevei tar deg innover vakre Bondhusdalen. Irrgrønne bjørketrær balanserer langs elven med brevann. Et skilt viser vei over elven, og i stigningene opp til Gardshammerstølen skimtes Bondhusvatnet. Stølen er det perfekte sted for en pause. Trekk pusten, nyt omgivelsene og fyll på med mat og drikke før ferden går videre på god sti til brekanten og deretter bort til Fonnabu. Her får du et fantastisk 360 graders skue med breen som en kappe i øst og fjorden og havet i vest.

Du kan stå på kanten ved breen og se solen gå ned i havet i uforglemmelig fargespill. Eller kanskje været viser seg fra en annen side og gir deg stemningsfulle tåkeskyer som svever forbi. Fonnabu er en opplevelse uansett vær!

Fonnabu er et populært sted og består av to hytter og et uthus. Disse ligger like ved breen, og tar du turen mot brekanten, kan du oppleve det som fortsatt er Norges tredje største isbre, søndre del av Folgefonna.

Fonnabu ligger på kanten av Folgefonna.

ANNE KARIENES

KATHERINE FERGUSON

■ STAVALI – PÅ KANTEN AV HARDANGERVIDDA

Selvbetjent
Vertskap der i sommer
62 senger
Tilrettelagt for hund
Turen starter: I Kinsarvik
Tid: 6–7 timer

Markblomster og tett bjørkeskog følger deg langs første del av stien sammen med lyden av fossende vann. Grønn og frodig natur sammen med det lekende og ville vannet. Det er umulig å gå oppover Husedalen uten å bli bergtatt.

Ta deg tid til å stoppe og se på fossefallene du møter på veien oppover. Det blir mektigere og mektigere jo lenger opp du kommer. Ta gjerne en avstikker til en av kulpene i elven for et avkjølende bad – eller kanskje du vil prøve fiskelykken?

Når du nærmer deg øverste del av dalen, går stien over blankskurte svaberg. Snu deg og se nedover dalen, og du får et uforglemmelig skue.

Etter å ha forsert det vakre, bratte partiet, ligger vidden foran deg. Et lite stykke innover, og flotte, nyrestaurerte Stavali ønsker velkommen med god mat og drikke om du tar turen i sesongen med vertskap.

Stavali er et glimrende sted å være noen dager, med mange fine dagsturer i området. Her kan du også låne båt og fiskeutstyr. Hytten er nylig renovert, og du kan velge om du vil lage mat selv eller nyte hjemmelagde måltider fra hyttevertene. Stavali har alle rettigheter, så her er det ikke tillatt med medbrakt alkohol.

Se filmen Monomagnus har laget om turen til Fonnabu ved å skanne QR-koden

SOMMER- FJELLET «ÅPNES»

Det blir sommeråpning
på Stavali 24. juni.

TORILL OPEDAL HAUGE

IKKE UTSETT DRØMMENE DINE

Turlagshyttene er jo åpne hele året, men hver vår klargjøres hyttene for sommeren. Mange frivillige drar da inn til de ulike hyttene og fyller på med proviant, ved, bytter sengetøy og vasker hyttene grundig. Da blir det ekstra kjekt for gjestene å komme til en ren og sommerklar turlagshytte.

DETSKJER PÅ STAVALI

- Sommersesongen åpnes med en skikkelig fjellfest på Stavali turisthytte på Hardangervidda vest. Lørdag 24. juni byr vertskapet Torill Opedal Hauge og Kjetil Hauge på gratis rømmegrøt og spekemat, kaffe og kaker til alle gjester. Det blir fjellquiz og god stemning.

Det er vertskap på Stavali i hele sommer, og det er en flott hytte å besøke, omgitt av fiskerike fjellvann og turmuligheter både innover Hardangervidda til for eksempel Torehytten og Hadlaskard, eller over fjellet og ned Munketrappene til Lofthus. Mulighetene er mange. 29. juli er det fjellfest og olsokfeiring på Stavali. Det er også noe å få med seg.

Nytt av året er at det nå er mulig å booke overnatting med fullpensjon på Stavali. Det inkluderer middag med dessert, frokostbuffet, matpakke og påfylling av termos. Du gjør det på hyttebestilling.dnt.no.

HYTTEVERTER PÅ TURLAGSHYTTEN I SOMMER

Det er hytteverter på mange av turlagshyttene i sommer. En hyttevert er en frivillig person som gjerne bruker en uke eller mer av ferien sin for å være der for deg og for å gjøre ditt opphold til en minnerik opplevelse. Hytteverten bor på hytten sammen med de andre gjestene. Verten viser gjestene til rette og er der for å passe på og hjelpe til med fordeling av diverse fellesoppgaver og forefallende arbeid. Hytteverten er kjent i området og er tilgjengelig for spørsmål om ting du måtte lure på.

Sommerbroene er også lagt ut, så her ligger alt til rette for flotte turer i fjellet.

De hyttene som har hyttevert i juli og august, er Breidablikk (Kvam), Hadlaskard, Fonnabu, Hallingskeid, Skåla, Selhamar, Stavali, Vending, Gullhorgabu, Alexander Grieghytten og Rongevær.

En del av disse hyttene har også hyttevert i helgene i september. Mer informasjon finnes på vår hjemmeside.

TEKST: ANDRÉ MARTON PEDERSEN

HILD FERRESTAD/ASE

RORUND R. STRØMSØE

SOLRENNINGEN

- Ein livslang kjærleik

Sjå, sauene er raud i rompa.
Er han medlem i Turlaget, han òg?

Sjuåringen er på sin første tur til Solrenningen. No er vi på veg heim att, med ein ferierande saueflokk til selskap. Sekken heng lett over skuldrane, men hovudet er tungt av inntrykk. Inntrykk som skal formast og uttrykkest og bli til minne og, ja, kanskje til kjærleik.

Éin ting tør eg rekna som sikker: Har du vore der ein varm og vakker sommardag, vil du, kanskje utan at du veit det, for alltid ha tapt ditt hjarte til Solrenningen.

EVIG LENGT

Eg tapte mitt for meir enn femti år sidan. Det går ikkje ein sommar utan at eg hentar fram på netthinna varme minne – og lengtar attende. Lite kjennest meir meningsfylt enn å gi ein ny generasjon sjansen til å dela denne lengten.

Det er ein god lengt. Vatnet som blenkjer, elva som klukkar og brusar, gudesend frå høgdene i vest. Det fantastiske, vide og frodige dalføret. Stølshusa og stølsbøen. Utsynet mot snøfletter og ville, grå fjell. Og så turlagshytta, då, grønne og open, i vid forstand, halvt kamuflert av bjørkeskogen. Magisk turmål frå distanse, stundom synleg, stundom gøymd.

Sjølv var eg kanskje 13–14 år gammal første gongen eg var i Solrenningen. Hytta er blitt ny, og skogen har vakse sidan den gongen. Ikkje minst er tilkomsten blitt enklare. No er eg 65, og eg òg kan kjenna sorg over vatn og vassdrag som har gått tapt. Men minna frå den første turen held fram med å lokka meg attende til ein plass som framleis er urørt og slik har bevart sine kvalitetar. Eg visste det ikkje den gongen, at eg var både forgapt og fortapt. At av alle forelskingar gjennom ungdom og oppvekst, skulle den til Solrenningen bli den evige, den bestandige, den som overlevde alt. Det er ingen grunn til å tru noko anna enn at det er ei ibuande, naturleg kraft som Solrenningen har, denne evna til å fanga, til å gripa, til å hugta og setja i brann.

NOKÅGJERA

For oss tilårskomme er det rikeleg nok å setja seg på trammen ein sommarmorgon og sjå korleis det storslegne landskapet fyllest med sol. Det er i seg sjølv ei oppleving. Ungane, boblande av energi, krev litt meir aktivitet, men det er nok å ta seg til i det levande, livfulle landskapet. Bading, fiske, leik av ulikt slag. Å sjå dei små springa kvinande i vasskanten på den kvite stranda er å levandegjera mine eigne skilsetjande opplevingar frå barndommen. Godt er det å sjå i ei anna tid korleis dette ekte og direkte møtet med naturen framleis vekkjer fryd og fagnad.

Eg veit ikkje om mor og far håpa på det same, men om så var, så lukkast dei godt. Det var i Solrenningen eg vart ein fjellmann.

LETTGÅTT ALTERNATIV

Før var det ein lang og krevjande, men svært idyllisk dagsetappe like frå Steinsland og opp. No går eit fjellvant menneske frå Stølsdammen til Solrenningen på mindre enn to timar. Vil du gjera turen lengre og luftigare, kan du ta opp dalføret frå den heimste av Steinslandsstølane og gå Blådalen til du møter den T-merka stien mellom Solrenningen og Norddalen. Eventuelt kan du gå over fjellryggen til du møter den same stien der. Frå desse høgdene er det eit mektig utsyn over heile Vøvringadalen og fjella rundt. Ruta er lettgått, også for born, men den er altså delvis umerka.

Om du går denne eller hin vegen, skal du vera både hardhuda og hjartekald for ikkje å la deg merka av ein tur i Solrenningen. Solrenningen set spor, og sjansen er stor for at dei varer livet ut.

TEKST: KNUT LANGELAND

SENSOMMEREVENTYR PÅ UMERKEDE STIER

Vi valgte den umerkede stien fra Solrenningen til Vatnane og fikk en spennende tur i variert landskap der få andre vandrer.

Stølsheimen er et landskapsvernområde som byr på alt fra frodige og irrgroen landskap med idylliske støler til snaufjell med stupbratte fjellsider. Om høsten bugner myke myrer av molter. Her finner du mange gode fiske- og badevann og fantastiske badekulper i elver og bekker.

KLISS KLASS

Kalenderen hadde akkurat bikket midten av august da vi la ut på tur fra Stølsdammen. Med to overnattinger på planen var ønsket vårt å gå inn til den lille ubetjente hytten Vatnane på umerket sti fra Solrenningen. Målet denne varme ettermiddagen var alltid gjestfrie Solrenningen. Skyene lå som et truende, mørkt teppe over oss da vi gikk innover på den lettgatte, T-merkede stien. Med noen kilometer igjen til hytten, åpnet himmelens sluser seg, og vi ble fanget i styrtregn. Det var lenge siden noen av oss hadde kjent på et slikt regn. Fjellstøvlene våre ble så våte at de forble våte gjennom resten av turen, tross iherdig fyring i vedovnene på hyttene.

PÅ UMERKETSTI

Etter en god middag, en hel del sjokolade, samt en god natts søvn på Solrenningen, var vi klare for tur til Vatnane, på umerket sti. Uten de røde T-ene til å vise vei må man regne med flere stopp for å studere kartet, og man må ta høyde for litt feilnavigering. Til gjengjeld er sannsynligheten stor for at du får naturen nesten for deg selv – og da blir mestringsfølelsen ekstra stor når man kommer frem til målet.

Etter å ha passert de flotte Alreksstølene, plukket molter og vadet over elver med dels høy vannføring, fortsatte vi oppover mot Skrivareggi (1250 moh.). Her kom vi etter litt baksing i buskaset opp til en tørr og fin sti opp mot snaufjellet.

ITÅKEN

Tåken kom fort mens vi rastet der oppe, og det gjorde oss noe usikre på om vi kunne fortsette. Heldigvis løste tåken seg etter opp hvert, og vi fikk et nydelig syn da Finnabotnen og Sognefjorden åpenbarte seg. Vi valgte å fortsette videre mot Vatnane.

Det var godt å komme frem til det

Godt å få litt hjelp over elven. På vei mot Vatnane.

koselige stølstunet Vatnane etter en lang etappe i all slags terreng. Vi ble sittende ute lenge og nyte utsikten og solnedgangen før vi avrundet dagen med medbrakt middag og ferske molter til dessert. Neste morgen våknet vi til strålende sol. Og etter kaffe på trappen var vi klare for siste etappe tilbake til Stølsdammen.

FJORDUTSIKT OG VAKREVANN

Tåken lå som et lokk over Vatnavatni da vi startet turen mot Åsedalen. Heldigvis forsvant den raskt, og vi kunne etter hvert nyte synet av Indrefjorden under oss, og det markante Hestfjellet (1077 moh.) fremsto som en lang ruvende vegg i front. Også turen mellom Vatnane og Åsedalen går på en sti som ikke er merket med de lett gjenkjennelige røde T-ene, men den er stedvis godt vardet. Etter å ha konferert to ulike kart og konstatert at det var to mulige stier og varderekker å følge, holdt vi oss på den nedre stien, langs det flotte Dagvatnet og videre til det trolske Urdaskaret.

TID FOR ET BAD

Etter skaret åpenbarer det seg et flott, navnløst vann som på denne deilige, varme dagen innbød til en dukkert og en velfortjent pause. Etter påfyll av energi og et forfriskende bad førte stien oss videre mot Åsbotnane. En liten kilometer før dagens mål, Åsedalen, traff vi på den T-merkede stien fra Selhamar via Rappen, en av de mest brukte rutene i Stølsheimen.

MYROGGJØRME

Vi valgte å ta en pause på hytten før vi gikk videre på T-merket sti via Berdalen mot Stølsdammen. Det er to ord som best beskriver partiet før man igjen møter den gode stien til Solrenningen: vått og gjørmete! Dette er ikke stien for deg som er redd for å bli våt og skitten. Til tross for en noe gjørmete avslutning på turen, er den definitivt verdt innsatsen. Vi kommer til å huske den lenge, og gleder oss til å oppleve mer av Stølsheimen.

TEKST: HILD FJERMESTAD AASE, LINDA FONGAARD OG KATHERINE FERGUSON

Åsedalen - sentralt i Stølsheimen.

Nydelige Vatnane - en stølsbø på Fagerdalshalvøya mellom Arnafjord og Finnafjorden i Sogn.

FAKTA OM TUREN:

- Dag 1: Modalen–Stølsvatnet–Solrenningen (7 km / 3 timer)
- Dag 2: Solrenningen–Vatnane via Skrivareggi (18 km / 7 timer)
- Dag 3: Vatnane–Urdaskaret–Åsedalen–Stølsvatnet (24 km / 9 timer)

Deler av turen går i Stølsheimen landskapsvernområde. Her er det ikke T-merka ruter, men enkelte varder viser vei. Den nordlige delen ned mot Sognefjorden er svært bratt, og flere partier er utsatt i dårlig vær. Her er det ikke broer, og ved stor elveføring kan det være behov for å vade. Begrenset mobildekning. Sikkerhetsutstyr som kart, kompass, GPS og tau/vandrestaver er obligatorisk. Ingen av hyttene har lademulighet for mobil. Krevende, men nydelig tur! Gå den når været er bra!

Bergen og Hordaland Turlag har åtte hytter i Stølsheimen: Solrenningen, Skavlabu, Åsedalen, Selhamar, Vatnane, Norddalshytten, Vardadalsbu og Brydalseter. Disse hyttene gjør at man kan få med seg store deler av Stølsheimen med overkommelige dagsetapper.

MOBILTELEFONER I FJELLET

I dag er mobiltelefonene så små at vi ikke husker hvilken lomme vi la dem i.

En gang i tiden – før krigen – på Jesu tid, var mobiltelefonene så store at vi måtte velge mellom å ta med telefon eller telt på tur. De fleste valgte det siste, for en mobiltelefon kostet 3–4 månedslønner, og det var lettere å finne en god teltplass enn en plass med mobildekning.

Det var den gang telefonene hadde åpne nett. Jeg ringte en operatør i Televerket, som satte meg over til en radiosamtale som alle andre på vidden kunne høre. Det var ikke alltid min nygifte hustru husket dette da hun delte sine følelser med meg fra vårt nye hjem, mens jeg var på feltarbeid på Finnmarksvidda.

I mangel av annen underholdning lo vi godt under påsketuren på Hedlo der de hadde en slik mobiltelefon. Mødre som sendte sine advarsler til de unge håpefulle, glemte lett der hjemme at hele Hardangervidda hørte deres formaninger om at ungdommene måtte huske å gå med sjal

og lue, og ikke finne på noe dumt.

De første i Turlaget som fikk mobiltelefon, var Pensjonistgruppen. Grunnen var forståelig. De eldste blant oss hadde nok sett flest av sine egne falle om på tur. Med god sponsorhjelp fra et livsforsikringsselskap fikk de investert i et telefonapparat til 20.000 kr. Telefonapparatet var så stort og tungt at man kunne undres på om den tunge børen i seg selv kunne frembringe hjertestans. Et førstehjelpskurs med hjertemassasje og gjenoppliving kunne kanskje vært til større nytte enn det store telefonapparatet.

Lederen i Nordhordland Turlag minnes den første turen de gikk med en mobiltelefon. «Den var så stor og tung at da vi forstod at det ikke var mobildekning i fjellet, gjemte vi den under en stein, der den lå til vi var på hjemtur igjen.»

Tidligere daglig leder i Turlaget minnes de dager

da telefon i fjellet var en stor synd og burde unngås.

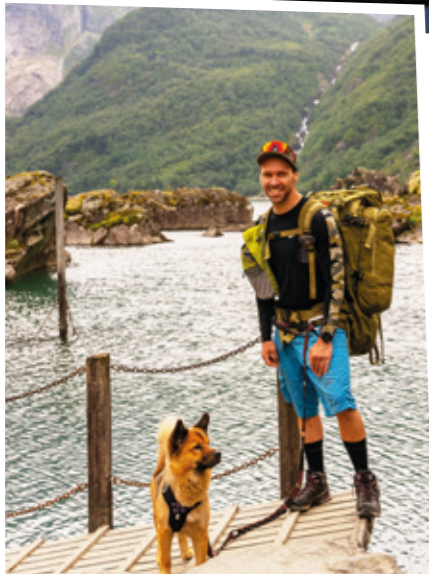
I dag er mobiltelefonene omskapt til små datamaskiner, fotografiapparater og filmkameraer som har endret alle formål med friluftslivet. Fjelltoppen er et filmstudio der vi må opp for å filme oss selv og kringkaste begivenheter på Instagram, «Fjesboka» m.fl. Det er viktig at jeg selv er med på filmen jeg lager, så folk forstår at det var jeg som var på det fjellet jeg sendte filmen fra. Kart, kompass, lommelykt, aviser, bøker, stereoanlegg, fjernsyn, radio og pc kan vi legge igjen hjemme, for alt dette ligger jo inne i telefonen. Med alle disse fasilitetene trenger jeg heller ikke turfølge. For alle mine gode venner er jo med meg på turen via Instagram. Hvis jeg må velge mellom å ha med støvler eller telefon på tur, er valget selvsagt det sistnevnte. Uten telefonen faller meningen med turen helt bort.

TEKST: THORBjørn KALAND

FOR FØRSTE GANG PÅ FONNABU

På utkikk etter en krevende tur med belønning på toppen har jeg finkjemmet kartet på ut.no og funnet meg en kronjuvel: Keiserstien til Fonnabu.

Jeg heter Magnus og er en naturglad, kreativ konsulent og innholdsprodusent bosatt i Tigerstaden. Naturens kall er alltid sterkt for meg, selv om jeg daglig trives i min dypt nerdete popkultur-tilstand, hvor jeg hjelper firmaer å eksistere på internett på en bedre måte. Lenge har jeg hatt en trang til å utforske Hardanger, og nå har tiden kommet. Veien mellom Oslo og Bergen har blitt kjørt mange ganger, men lange kamerastopp er vanskelig å utføre som et sosialt funksjonelt medlem av en gruppe. Men nå! Nå er det meg, hunden min Luna, en campervan, en dyne kamerautstyr og en uke på veien!

FONNABU FRISTER

På utkikk etter en krevende tur med belønning på toppen har jeg finkjemmet kartet på ut.no og funnet meg en kronjuvel: Keiserstien til Fonnabu. 11 kilometer og 1600 høydemeter DNT-sti med skog og månelandskap passer meg perfekt! Jeg skal overnatte på parkeringsplassen i bunnen av Bondhusdalen. Der blir jeg dirigert av en autoritær parkeringsvakt ved ankomst. Bondhusbreen henger ned fjellet og griper blikket mitt; jeg blir skikkelig gira! Jeg har stor sekk med meg med 30 kilo kamerautstyr på ryggen.

FÅ INFLUENSERE PÅ KJERREVEIEN

Frokost bestående av havregrøt med rosiner og eggerøre inntas, og en prat med en mildere parkeringsvakt avslører at de fleste besøkende her skal til det Instagram-trendy Bondhusvatnet. Jeg får sekken på ryggen og begynner eventyret. Det er mange gående, men på kjerreveien opp til fjellet blir det plutselig tyst rundt meg – ingen influensere eller turister. Jeg kjenner eventyrfølelsen komme.

PAUSE VED GARDSHAMMAR

Skogen føles gammel, med svære trær som gir meg assosiasjoner til Whomping Willow i Harry Potter. Parkeringsplassen krymper, og den turkise fargen i Bondhusvatnet lyser opp

langt der nede. Bakken er bratt og sekken tung, så jeg går i transe og fokuserer på å jobbe meg jevnt og trutt oppover svingene. Før jeg vet ordet av det, står jeg nedenfor Gardshammar, og for en plass å ha en pause på! Ekte nasjonalromantikk med fjord i den ene enden og isbreer i den andre, og fjell ikledd skog og fossefall. Jeg mesker meg i estetikk mens jeg filmer, og Luna mesker seg med tyggepinne og bekevann i skyggen.

KRATERVANDRING MOT BREIDABLIKK

Kort etter ankommer vi Botnavatnet, og det føles som om vi er på en ny tur – fjell og steinur kroner over oss der vi står nederst i det som oppleves som et krater. Det tåker seg til i steinura, og en tvil sniker seg på meg. Har

jeg tatt meg vann over hodet? Jeg vet godt hvor fort været kan endre seg på fjellet, og jeg går et øyeblikk fra utforsker-modus til skjerpings. Men tåka letter etter hvert, og utsikten utover Botnadalen er spektakulær. Hadde ikke øra vært der, hadde gliset gått rundt.

Rundt en slak ås viser Breidablikk seg – to små hytter på toppen av en rygg. Vi møter en tysk dame som sitter vantro på en stein og spør: «Skal dere gå dit? Det er masse snø der. Dere burde ikke gå dit.» Jeg titter på joggeskoene hennes, på fjellstøvlene mine, og jatter fårete at «Jeg har ikke med meg gamasjer, det er kanskje dumt?» Hun fraråder

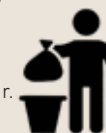

VIS GODT TURVETT I SOMMER

Naturen har plass til alle. Vi ønsker å få flest mulig ut på tur, samtidig som vi tar godt vare på naturen og oss selv. For å få til dette er det viktig at alle viser godt turvett.

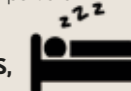
TA MED DEG ALTSØPPELHJEM

Etterlat deg kun ditt eget fotavtrykk når du er på tur. Ta gjerne med søppel du finner på veien.

BESTILL GJERNE SENGEPLASS, MEN DU MÅ IKKE

Da koronaen herjet som verst måtte alle bestille sengeplass når de skulle overnatte på en turlagshytte. Slik er det ikke lenger. Du kan nå komme inn til en turlagshytte og det vil alltid være en madrass eller seng ledig, selv om du ikke har forhåndsbestilt.

VIS HENSYN TIL LOKALBEFOLKNING

Hytter og boliger har rett på en privat sone. Vis parkering- og campingvett.

VIS RESPEKT FOR DYR- OG FUGLELIV

Dyr og fugler er sårbare. Hold avstand, lukk grunder og sjekk ferdselsrestriksjoner for området du er i.

HUSK BÅLFORBUDET OG VIS BÅLVETT

I perioden 15. april til 15. september er det generelt bålforbud i Norge. Dette innebærer at det ikke er tillatt å tenne opp bål, grill og engangsgrill i, eller i nærheten av skog og annen utmark. Det er likevel tillatt å gjøre opp ild der det åpenbart ikke kan medføre brann.

VIS GODT DO-VETT, TA MED DEG PAPIRET I EN POSE

Grav et hull i bakken og dekk til. Legg papiret i en pose og ta det med. Hold avstand fra stier, rasteplasser og bekker.

TA ET DIGITALT KURS

DNT har utviklet en rekke digitale friluftslivskurs om alt fra allemannsretten til turplanlegging og ferdsel i vinterfjellet, pluss mye mer. De digitale kursene er gratis å ta, og de gir god innsikt i ulike aktuelle tema. Skann koden for å se alle de ulike digitale kursene DNT tilbyr.

TEKST OG FOTO: MAGNUS WOLFF SØRLIE

Breidablikk ligger en times gange fra Fonnabu.

Folgefonna ligger ikke langt unna Fonnabu. Det er breføring over Folgefonna mellom Fonnabu og Holmaskjer i juli/august med Folgefonna Breførlag.

18 meg nok en gang å fortsette, før jeg takker for omtanken og trasker videre. Luna elsker snø, og baser med stor entusiasme i den hvite glede før vi etter noen hundre meter går sherpatrappa som leder oss opp til Breidablikk. For første gang ser vi Folgefonna strekke seg ut, og et skyhav har dannet seg i dalen under. Guiden sa en liten time fra Breidablikk til Fonnabu, altså en solid stor time for oss.

LURETOPPER OG SJARMERENDE HYTTER

Etter mye klyving runder vi en «luretopp», og motivasjonen daler. «Det skarr' a ikke værre mer oppoverbakke nå!» roper den indre stemmen min i Harald Eia-stil. Det tar heldigvis ikke mer enn et kvarter til før vi jubler; der er Fonnabu! Den siste bakken opp til en stor varde gjenstår, og innen en halvtime er vi fremme. På området

er soveplass første prioritet, og jeg blir tipset om en liten hytte nærmere breen der hund er lov. Selv om jeg er veldig takknemlig for fasilitetene til DNT, føles det ofte kronglete å ha med hund, dessverre. Vi går derfor bort til det lille kryptinnet, 10 minutters gange fra hovedområdet. Bua er perfekt! En pitteliten bu uten strøm, kun stearinlys og to madrasser på gulvet. Med det avklart setter jeg Luna i bur i «hundehytta», og setter to kameraer til å filme skyhavet. Har jeg båret 6 kg batterier, skal de i alle fall brukes. I hovedbygget er utvalgte mennesker familier som tilbringer en uke her, breførere og soloturister som meg. Hermetikk fra matlageret fortæres effektivt mens jeg nyter utsikten på en benk ved de store vinduene, og pratene går om kamerautstyr og musikalske bekjensheter. Jeg

uttrykker begeistring over skylaget som har lagt seg før solnedgang. «Har du beregnet filmingen etter værmeldingen?» blir jeg spurt, og får høre at det ikke har vært en sky å se før i dag. Jeg har virkelig skutt gullfuglen.

MAGI PÅ FONNABU

Fargene og opplevelsen av sola som går ned i skyhavet er fullstendig oppslukende, og timene flyr mens vi nyter det oransje-lilla-rosa lyset. Vinden tar seg opp, og skyene ruller over Folgefonna som tørris på et filmsett. Snart er det nesten ikke lys igjen, og det er på tide å kose. Jeg tar med en pumpekanne kokt vann bort til hytta mi, i håp om at det holder seg gjennom natta til morgenkaffen. Med hodelykt på tusler vi bort, og selv den lille turen bort føles som et eventyr i disse omgivelsene. Jeg kan så vidt

skimte at breen nå ser mørkelilla ut, og i motsatt himmelretning biter sola fortsatt så vidt tak i atmosfæren og farger den dyp oransje-rosa. Endelig i hytta hygger vi oss med stearinlys mens vinden uler utenfor, og Luna får et velfortjent måltid tørrfôr dynket i en kuvert leverpostei og varmt vann. Jeg kryper ned i dunsoveposen og sovner som en stein.

FRISK BRIS OG RETUR NESTE DAG

Luna dytter til meg med snuta neste morgen, og logrer så halen nesten går ut av ledd. Standard smisk på morgenvisten for å ta del i komforten soveposen byr på. Jeg hadde en romantisk visjon om å nyte morgenkaffen på en varm stein i ullundertøy, men det utgår, siden man nesten kan lene seg på vinden. Værmeldingen er dyster,

og jeg bestemmer meg for retur. Jeg tar meg en god og treg frokost mens jeg skriver i hytteboka, smått vemodig av å måtte dra før.

Jeg tar farvel med stedet og setter fart på neste lille eventyr. Vi har god fart, og det tar ikke lang tid før vi er tilbake ved Breidablikk. Når vi runder åsen der vi møtte den tyske damen, innser jeg at vi ser Gardshammar fra toppen, noe jeg ikke la merke til dagen før. Etter videre tusling ser vi to fulldempede stisykler stilt opp på siden av stien – som ivrig sti- og utforsyklist selv er jeg makeløst misunnelig på nedfarten de har foran seg. Veien videre går radig, og vi bestemmer oss for å besøke Bondhusvatnet, selv om skuldrene verker. Kan da ikke ha vært nær en trendy Instagram-

plass uten å ha tatt bilder selv. Det føles nesten ironisk å komme tilbake til grusveien som leder dit – etter en tung og svett tur i fjellets ro møtes vi brått av velkledde, nysminkende håpefulle med egne fotografer på slep. Ved bilen føler jeg meg som en annen person. Jeg vokste opp med en tante som var utrolig glad i Jotunheimen, men som ung datanerd skjønnte jeg aldri helt greia. Hun trosset kreft de siste årene for å dra dit, fordi det ga henne så mye å være der. Jeg tror kanskje Fonnabu har funnet en slik plass i hjertet mitt. Det er vanskelig for meg å finne ord på hvor mye jeg synes du burde prøve denne turen, så jeg gjør det enkelt: Du burde virkelig prøve denne turen!

OPPLEV NYDELIGE KVAMMAFJELLA OG BERGSDALEN

Denne turen tar deg fra Evanger, over fjellet til Hamlagrøvatnet og videre til turlagshyttene Vending og Breidablik. Turen ender opp i Øystese i Hardanger, et perfekt sted for et sjøbad etter flere dager til fjells.

Hytteanlegget Breidablik ligger høyt over Fitjadalen i Kvam og er et av landets mest egenartede hytteanlegg med en fantastisk beliggenhet og et stort rundskue.

En liten rast ved Lonaselet.

Turfølge på vei fra Vending.

DET LILLE EKSTRA PÅ TUREN

■ Gå innom Evanger landhandleri før du starter turen. Der har de bakverk, pølser, eplesider og andre lokale godsaker. Fyll sekken og nyt underveis.

■ Kveldstur til Skrott, 4 km tur-retur hvis du har god tid på Breidablik og været er bra. Ta turen til Skrott for å nyte en flott solnedgang. Du vil ikke angre.

■ Øystese. Legg gjerne igjen tid her! Nydelig plass for bad inne og ute.

■ Kajakkpadling og andre aktiviteter finner du her.

■ Hvis du først er i området – hva med å legge turen innom Slåttenuten ved Norheimsund og dagsturhytten Kvilekroken? Det er mulighet for taxi på dette strekket.

Kanskje venter et sjøbad når du er kommet til Øystese?

FAKTA

Område: Bergsdalen og Kvammafjella

Rute: Evanger–Alexander Grieghytten–Vending–Breidablik–Øystese

Lengde: 41 km

Varighet: 4 dager

Turen kan gjennomføres på 3 eller 4 dager, avhengig av hvor lange dagsetapper man ønsker. Fra Fitjadalsvatnet til Øystese er det mulig å ta taxi om man ikke ønsker siste del på bilvei. På ut.no kan du forhåndsbestille opphold på bl.a. Alexander Grieghytten.

På vei fra Evanger til Aleksander Grieghytten.

ETAPPE 1: FRA EVANGER TIL ALEXANDER GRIEGHYTTEN (15 KM)

Gå av toget på Evanger stasjon, kryss jernbanesporer, og så er eventyrferden i Bergsdalsfjellene i gang! Pust dypt og følg bratt traktorvei oppover Vossedalen. Her får du pulsen i gang! Følg sti forbi Vossedalsstølen og videre innover mot Velebotnen. Ta østover mot Hardfjellvatnet og videre til Lonaselet.

På vei mot Alexander Grieghytten får du fin utsikt nordover til Mykkeltveitveten 1131 moh. En avstikker dit er å anbefale. Før siste etappe ned til Alexander Grieghytten passerer du Kvannagjelet. Opprevet fjell og stein vitner om sterke naturkrefter i tidligere tider. Det er god sti ned til hyttefeltet der Alexander Grieghytten ligger. Nyt kvelden på en stor og komfortabel hytte. Godt utstyrt kjøkken gjør det lett å lage godsaker medbrakt i sekken. Hytten har bordtennisbord i underetasjen og kan også friste med badstue.

ETAPPE 2: FRA ALEXANDER GRIEGHYTTEN TIL VENDING (8 KM)

Første del av turen går på vei til Hamlagrøvatnet. Derfra følger du stien langs vannet. Her er det godt skiltet og merket til Vending. Følg stien sørover til Vendingstjønn. Det tar knappe tre timer å gå til Vending fra Hamlagrøvatnet. Har du fiskestang i sekken, er det vel verdt å prøve fiskelykken her. Hva smaker vel bedre til kvelds langt inne på fjellet enn fjellørret stekt i meierismør? Proviantlageret er godt utstyrt, men fisken må du skaffe selv ...

ETAPPE 3: OPPTIL EVENTYRRIKET BREIDABLIK (5 KM)

Fra turisthytten Vending er det flere stier til Breidablik. Du kan gå bratt, kort og bli fort ferdig hvis du velger ruten opp Glyntabakkane. Her er det mye stigning, så vær ekstra varsom tidlig på sommeren. Ligger det snø, kan det være glatt og utfordrende. Da bør du heller velge stien via Søre Hamlagrø og Tulledalen. Den er lengre, men mindre bratt og uten utfordrende partier.

Hyttetunet Breidablik ligger 1162 moh og er et av landets mest egenartede hytteanlegg, med en fantastisk beliggenhet. Breidablik er livsverket til kvemmingene Bjarne og Anne Marit Huse, bygget nærmest stein for stein gjennom over 40 år. Breidablik er et spektakulært tun med flere bygg, flotte uteplasser og en port som er «som tatt ut av eventyret». Her er det bare å drømme seg bort.

ETAPPE 4: NED TIL FJÆRESTEINENE I ØYSTESE (8 KM)

Siste etappe på denne firedagersturen går fra Breidablik og ned til Øystese. 1100 meters nedstigning på god sti venter. Fra Breidablik snirkler stien seg sørover til Vindsjersleitet og videre til det lille selet Håsete. Her er det godt med en liten pust i bakken før det bratteste partiet venter. Sti og steinlagte trapper tar deg ned gjennom skogen til Fitjadalen. Området har mye hyttebebyggelse og er startsted for mange turer i Kvammafjella. Ved Fitjadalsvatnet, vel 500 meter fra parkeringsplassen, er det tilrettelagt badeplass, rastebenker og toalett. Her er det supert å ta en dukkert før de siste 7 km ned til Øystese. Veien videre er asfaltert. Det er mulighet for taxi på dette strekket. Kanskje venter et sjøbad når du er kommet til Øystese?

TEKST: LINDA FONGAARD

PAKK SEKKEN OG HOPP PÅ TOGET

Fjella ved Kaldavasshytta og Grindaflethytta lokkar. Det er lite som slår kombinasjonen av tog og fjelltur – naturen kjem tett på under heile reisa.

Det er lett å la seg fascinera av den karakteristiske grønfargen på Raundalselva. Voss si hovudpulsåre slyngjer seg nedover dalen. Ho vekslar mellom vitalitet og kvilepuls. I kulisane ruvar Raundalsrekkja – firarbanden som byr på formidabel utsikt i alle himmelretningar. Me er på veg til Upsete, 886 moh.

UPSETE-KALDAVASSHYTTA (7 KM)

Denne turen er ypparleg for barnefamiljar. Frå Upsete stasjon går ein i jamn stigning opp til Geitavatnet, som byr på eit forfriskande bad på varme sommardagar. Etter ein god pause og leik ved vatnet, går turen vidare i vakkert høgfjellsterreng til Kaldavatni. Dei to ubetjente hyttene finn de eit lite stykke ute på ryggen som skil vatnet i to.

Ved Kaldavasshytta er det flotte dagstur-mål for heile familien dersom de ynskjer å vera fleire dagar ved hytta. Ein relativt kort og enkel tur går til Kaldavassnuten, som er om lag 5 km tur-retur frå hytta. Her følgjer de den T-merka stien mot Myrdal eit par kilometer og tek av stien mot søraust opp til toppen. Urdshovd, som ligg nord for hytta i retning Myrdal, har interessante kulturminne frå tida då Gravhalstunnelen vart bygd for over 100 år sidan. Herifrå er det flott utsikt mot Flåmsdalen, Bleienuten, Trollanuten og Fossdalskavlen.

Sist, men ikkje minst, må me trekkja fram Vossaskavlen, som har eit historisk sus over seg. Her fylgjer de T-merka sti mot Hallingskeid. Fyrst rundar de vatnet på nordsida og går vidare sørover, opp nokre bratte kneiker til toppen av skavlen, 1520 moh. I 1884 gjennomførte Nansen den namngjetne turen frå Oslo til Bergen, der han kryssa Vossaskavlen i eit skikkeleg uvær. Han måtte søkja ly for natta under toppen, og truleg filosoferte han om kong Sverre, som gjekk seg vill i Vossafjella 700 år tidlegare.

Med toget som transportmiddel har du fleire returval frå Kaldavasshytta. Merk at ruta til Myrdal er bratt nedover og ofte sleip, noko som kan vera krevjande for små barneføter. Ei alternativ rute til Myrdal er å følgja T-merka sti mot Upsete til Geitavatnet. Her kjem du til eit stikryss og kan følgja stien ned vakre Ugjerdsdalen til Myrdal stasjon.

Me slår eit slag for det enkle og gode livet på ei hytte. Ingenting er som å tre inn i hytta etter ein lang dag i fjellet. Av med våte sokkar, på med tørre klede. Fyra i omnen. Finna skattane som gøymer seg på proviantlageret. Lovprisa tørrmaten som på magisk vis smakar betre enn ein Michelin-rett. Leita fram ein ufullstendig kortstokk som oppfordrar til kreative løysingar. Drøs rundt bordet. Godteri i skåla. Trøytt i kroppen og ro i sjela.

ALLE VEGAR FØRER TIL GRINDAFLETHYTTA

Denne perla av ei hytte kan du nå frå alle himmelretningar. Tek du toget, kan du gå frå Ljosandbotnen, Upsete eller Flåm. Ruta frå Flåm er spektakulær, men er temmeleg dryg med tung sekk på ryggen. Dei to andre rutene har mindre stigning og er lettare om ein går med tung opppakning.

Turen frå Ljosandbotnen er om lag 20 km og går i jamn stigning opp dalen til Borgarebu-votni. Herifrå går ruta i kupert høgfjellsterreng

til dei to sjølvbetjente hyttene som ligg ved Grindafletvatni, 1086 moh.

Grindaflethytta ligg mellom Raundalen og Sognefjorden, og dette fjellområdet byr soleis på flotte dagsturar med fjordutsikt. Ein av kremturane er Ramsøynuten (1541 moh.), som ruvar over Gudvangen og Nærøyfjorden. Her følgjer du fyrst T-merka sti mot Langhuso i om lag tre kilometer før du tek av stien og går vestover mot toppen. Ynskjer du ein meir luftig og krevjande tur, kan du halda fram på ryggen nordover frå Ramsøynuten og gå ned over Systraskaret og vidare opp ryggen til Vindeggi (1294 moh.). Her ser du rett ned på grenda Bakka og Nærøyfjorden langt under deg.

Ein annan flott, men dryg dagstur frå Grindaflethytta er å gå til Syrdalsbreen (1761 moh.) Følg T-merka sti mot Langhuso i om lag 8 kilometer. Før stien går bratt ned mot Jonadalsbotn, tek du av stien og held ryggen nordaustover mot breen. Dette området ligg på den mektige Undredalshalvøya, som er klemd mellom Nærøyfjorden og Aurlandsfjorden. Tronge fjordar, vidt utsyn og høge fjell, med andre ord.

Av kortare og meir familievenlege dagsturar kan me nemna Flenjbrjostet og Såteggi, som begge er om lag 10–12 km tur-retur.

FLEIRE KREMTURAR I VOSSAFJELLA

Fleire av turskildringane er henta frå Sveinung Klyve si bok «Kremturar i Vossafjella». Ynskjer du meir informasjon om turane, anbefaler me denne boka. Merk at dei fleste dagsturane som er skildra, ikkje går på merka sti. Hugs difor kart og kompass og vit korleis du skal bruka det.

God (tog)tur!

TEKST: MARGRETHE ALM, DAGLEG LEIAR, VOSS UTFERDSLAG

Alexander Grieghytten i Bergsdalen

– STORE OPPLEVELSER MED LAVE SKULDRE

Ønsker du naturopplevelser uten stress i sommer? Bo på eget rom på en moderne hytte, nær vei, men med lett tilgang til stier, badevann og andre DNT-hytter? Da kan Alexander Grieghytten være det perfekte feriestedet for deg og din familie.

Det er godt å bo på en hytte i flere dager og finne roen.

I uke 28–32 har du mulighet til å bestille rom på Alexander Grieghytten til en svært gunstig pris, for da åpner vi utehytten for turglade feriefolk. Er du i tillegg medlem av DNT, overnatter barn under 12 år gratis. Du kan leie rom for én eller flere netter. Hyttevert er tilgjengelig, men alle besøkende styrer sitt eget opphold.

Alexander Grieghytten finner du ca. 600 moh. i Bergsdalen/Kvammafjella, en god times kjøring fra Bergen sentrum. Pareringsplass er ca. 400 meter fra hytten, noe bratt grusvei opp. Personer med bevegelsesutfordringer kan få tilgang til bomnø-

kel etter avtale. I området er det DNT-hytter, merkede stier, fjelltopper, fiskevann og badekulper på rekke og rad. Utallige uteaktiviteter for store og små. Hytta har høy standard og rikelig med plass for lek, moro og rekreasjon. Her venter den ultimate ferieopplevelsen.

FASILITETER PÅ HYTTA

Hytta er ubetjent, dvs. uten proviant. Den har innlagt vann/strøm og er tilrettelagt for små barn og bevegelseshemmede, med blant annet heis, handikaptaolett, barnesenger, barnestoler og aktivitetsrom med bordtennis, hoppemadrass og spill. Uten-

for hytta er det bålpanne, grill, benker og stor plattning med rekkverk/port. Ideelt for småbarnsforeldre.

Er du over småbarnsstadiet og ønsker andre fasiliteter, kan hytta friste med nye toalett, dusjrom og badstue. Kjøkkenet er moderne, med to komfyrer, kjøleskap/kjølerom, oppvaskmaskin, kaffetrakter osv. Alexander Grieghytten er svært romslig og nylig totalrenovert. Det er 34 sengeplasser fordelt på 2- og 4-sengsrom. Alle sengene har dyne/pute, men du tar selv med deg sengesett/lakenpose. I tillegg til senger har de fleste rommene også en liten sittegrup-

pe (ikke 2-sengsrommene). Spisestue og stue med peis/ovn. Store vindusflater flytter naturen inn i "stua", der det ikke finnes tv, kun begrenset nettilgang via egen telefon/pc. Peisestua er som skapt for spillkveld med stearinlys, snacks og godstemning rundt bordet.

TURMÅLOGAKTIVITETER

Fra Alexander Grieghytten er det kort vei

5–10 km én vei. Det gir fin mulighet både for dags- og overnattingsbesøk i kombinasjon med opphold på Alexander Grieghytten.

Anslagsvis gangtid fra startsted til hyttene er: Høgabu fra Lid (gåtid 2–3 timer), Gullhorgabu fra Småbrekke (gåtid 3 timer), Vending fra Hamlagrø (gåtid 2–3 timer), Breidablik fra Hamlagrø (gåtid 4–5 timer)

tunet med tidvis åpen sommerkafe og utvalg av de beste jordbær er også verdt et besøk.

Her er det bare å bruke fantasien ...

SOMMERPRISER 2023

I tillegg til beliggenhet og standard er den gunstige overnattingsprisen på sommeropphold på Alexander Grieghytten nesten for god til å være sann. For medlemmer i

I sommer kan du bestille sengeplass på Aleksander Grieghytten til en svært rimelig pris.

til det meste om du er glad i friluftsliv. I Bergsdalen/Kvammafjella er det utallige turmuligheter for både sjumiltsstøvler og små barneføtter. Her kan du ha både fjelltopper, DNT-hytter, fiskevann og blåbærturer som turmål.

Fra hytta kan du følge T-merket sti til Evanger/Bolstad (kollektivpunkt) eller fjella Hamlagrøhornet og Mykkeltveitveten. Tar du bilen en kort kjøretur, er du på få minutter på startpunktet til DNT-hyttene i området. Fra startsted og inn til hyttene er det

og ikoniske Kiellandbu fra Hodnaberg (gåtid 2-3 timer). Kanskje er du hyttesamler og vil besøke flere hytter? Voss Utferslags hytter Torfinnsheim og Nansenbu er også innen rekkevidde!

Alexander Grieghyttens nærhet til f.eks. Voss gjør den attraktiv om du ønsker mer "urbane" aktiviteter som Vossvind, Voss Gondol, svømmeanlegg, butikk/kafebesøk. Kommer du langveisfra, er det også et fint utgangspunkt å bo på hytta for å ta "dags-tur" til Bergen eller Hardanger. Bergsdals-

DNT koster 2-sengsrom kr 300 pr. natt, 4-sengsrom kr 600 pr. natt. Ikke medlemmer betaler kr 635/ 1270 pr. rom. Prisene er pr. rom, uavhengig av antall personer (1–4). Dere vil disponere rommet alene. Bestilling av opphold gjør du på hyttebestilling.dnt.no.

Vi ønsker deg varmt velkommen til Alexander Grieghytten – store opplevelser med lave skuldre!

TEKST: LINDA FONGAARD

LATE DAGER PÅ SELHAMAR

Gå til Selhamar turishytte i Stølsheimen – og bli der. La et par herlige sommerdager med kortspill på kvelden, pannekaker med Nugatti i hytteveggen, kanotur og spennende ørretfiske gi minner for livet.

Innerst i Selhamarvatnet. Kano og robåt kan lånes på hytten.

Selhamar turishytte i Stølsheimen.

På tur til Raudberget.

TO ENKLE RUTER TIL SELHAMAR

Fra Kvilesteinsvatnet til Selhamar:
3 km / 1,5 timers gange

Fra Askjellsdalsvatnet til Selhamar:
4,4 km / 2 timers gange

OPPLEVELSER SOM GIR MINNER FOR LIVET

Frister en morgendukket i en elvekulp? Eller å nyte morgenkaffen på trappen mens de første solstrålene strekker seg over fjellkammen? Frister det å legge ut på oppdagelsesferd med kano? Kanskje ordne nydelig ørretmiddag med en 6 grams spinner? Hva med å avslutte en lang og

fin dag i fjellet med et slag yatzy eller vri åtter? Ingen iPad eller mobiltelefon som forstyrrer. Kun fjellets ro og stillhet, og et par lemen som fyker forbi i lyngen utenfor hytten. Er du klar for noen late sommerdager på Selhamar? Det vil gi minner for livet!

UTFORSK GRYTEBERGET OG RAUDBERGET

Selhamar er en hytte vi er veldig stolte over å ha i «hyttekatalogen» vår i Turlaget. Med sin sentrale beliggenhet i Stølsheimen er hytten populær å besøke, både for fjellvandreren og for barnefamilien. Hytten er utstyrt med det du trenger for matlaging og opphold: kjøkkenutstyr, dekketøy, sengeklær og proviant. Hundebur er plassert i eget rom i sikringshytten.

Det er mye spennende å utforske på Selhamar. Gryteberget er en gammel klebersteinslokalitet som ligger i kort avstand fra hytten. Her skar folk ut gryter av fjellet i bronsealderen. Flere halvveis utskårne gryter står ennå fast der og er et spennende turmål.

Ovenfor Gryteberget har du Raudberget. Med sin karakteristiske røde farge og majestetiske framtoning i terrenget er det lett å få øye på Raudberget. På kveldstid gløder Raudberget ildrødt i lav kveldssol.

PÅ KANOEKSPEDISJON I VASSØYANE

Vannene rundt Selhamar egner seg ypperlig for kanopadling. Du kan enten ta med kano selv og padle inn til hytten, eller benytte kanoene som

ligger ved hytten. Det er redningsvester der. Å padle innover Vassøyane er en magisk opplevelse. Noen ganger ligger vannet speilblankt, og det eneste man hører, er de taktfaste padletakene og kanskje en ravn i det fjerne. Helt innerst i Vassøyane er det en steinstrand – perfekt for å ta seg en rast. Det er mulig å sette opp telt både der og mange andre steder langs bredden.

FISKE RUNDT SELHAMAR

Det er godt fiske i Vassøyane, som ligger rett ved hytten. Du kan kjøpe fiskekort ved innkjørselen til anleggsveien, eller på inatur.no. Fisken er fin og rød i kjøttet. Det er kanskje best mulighet for å få storfisken fra båt, men fjellvandreren som fisker fra land, får også fine fangster og ørret i

pannen til middag. Fisken biter godt på makk. Utpå sensommeren finnes både blåbær og multer, som smaker godt til dessert.

ET GODT UTGANGSPUNKT FOR TURER INN I FJELLET

For deg som vil videre inn i fjellet fra Selhamar, er mulighetene mange. Du kan for eksempel gå videre til Åsedalen og overnatte der. Ruten Bjergane–Selhamar–Åsedalen kalles for Trekanten i Stølsheimen og er en fin tredagerstur som inviterer til noe av det beste Stølsheimen har å by på. Du kan også gå videre til Torvedalshytten (Voss Utferdslag). Det er en tur på 14 km, og du må beregne minst syv timer på den turen.

ALLE ER VELKOMMEN TIL SELHAMAR

På Selhamar er det plass til 34 gjester. Halvparten av sengeplassene er lagt ut for reservasjon, mens den andre halvparten holdes fri til fjellvandrere som kommer uanmeldt. Det er hyttevert der i sommer som gjerne baker brød og som kan tipse om gode turer. Er du medlem i Turlaget, får du rimeligere overnatting på alle turlagshyttene, men uansett medlem eller ikke: Alle er velkommen på en turlagshytte, og det er alltid plass til nye gjester.

TEKST: ANDRÉ MARTON PEDERSEN

MED BEREKRAFT I SEKKEN

Bestefar min hadde ein sekk. Den var falma, og eg trur den ein gong hadde hatt ein raudleg farge.

Kva som var oppi sekken når me gjekk på tur, hugsar eg ikkje heilt, men det var sikkert ein sjokolade oppi der på veg ut frå hytta vår, som han hadde bygd sjølv. Og på vegen heim måtte den ha romma blåbæra me plukka.

Desse små fjellturane oppe ved Hamlagrø hende nok eit tiår før Gro tala framfor FN og tok ordet «berekraft» i bruk for første gong. I etterkant må det vera mange som har likt innhaldet og klangen i eit ord som fangar det å leva i pakt med naturen og ressursgrunnlaget. No er berekraft eit slikt ord ein kan pynta seg med, og i kvar ein festtale brukar ein ordet, minst tre gonger.

Når eg høyrer berekraft, tenkjer eg på sekken til bestefar. Den romma det me trong, ein fekk klara seg med det den romma, og den heldt.

TURLAGETS ÅTTE TILTAK FOR BEREKRAFT

I handlingsplanen for berekraft har me lagt til grunn at Turlaget har ein tradisjon for nøktern ressursbruk og kontakt med naturen. Men me er sjølvstøtt ikkje perfekte og har difor brukt tid på å finna ut kva me bør verta betre på. Resultatet av idémyldringa er så testa opp mot kunnskapen me har om kva fotavtrykk friluftslivet og vår verksemd har. Dette har resultert i åtte tiltak som skal styrka vår naturvenlege tradisjon, og bidra til at både me og samfunnet kan verta berekraftig:

1. Turlaget skal satsa på by- og tettstadnært friluftsliv.
2. Turlaget skal få oversikt over eigne transportutslipp og setje mål om reduksjon.
3. Turlaget skal fremje utlånsordningar, utleigeordningar og bruksal på alle sine aktivitetar. Tursenteret i Bergen skal styrka satsinga på sirkulærøkonomi.
4. Turlaget skal finna berekraftige alternativ til T-skjorter og andre giveaways.
5. Turlaget skal skipa møte med grunneigarar og andre interessentar, for å betra berekrafta ved belasta innfallsportar.
6. Turlaget skal laga ein mal for heilskapleg berekraftsvurdering ved oppretting eller oppgradering av hytter og ruter.
7. Turlaget skal fremja kjennskap til og omtanke for naturen i sine aktivitetar.
8. Turlaget skal synleggjera naturverdiane og kulturarven kring sine hytter og ruter.

DETTE ER UTSLEPPAVÅRE

Turlaget er resertifisert som Miljøfyrtårn. Sertifiseringa set krav til oss, og gjev oss nyttig info om drifta. I miljøfyrtårnrapporteringa er transport vårt største bidrag til den noko suspekte globale oppvarmingsdugnaden. Kakestykket for transportutslipp består av:

- ▣ Køyregodtgjersle tilsette: 12 tonn
- ▣ Køyregodtgjersle frivillige (lokallag i Bergen): 20 tonn
- ▣ Flyreiser: 3 tonn

Ingen rapportering er perfekt, og me tok initiativ til å rekne på nokre fleire årlege direkte og indirekte utslipp frå vår verksemd enn det som kjem fram i miljøfyrtårnordninga:

- ▣ Transporttenester hytter: 40 tonn
- ▣ Varesal tursenter: 30 tonn
- ▣ Utstyrskjøp aktivitet: 20 tonn
- ▣ Ombygging av friluftslivet hus, fordelt på 20 år: 10 tonn

Me manglar endå tal frå lokallaga og frå deltakarane på turane våre, men det er all grunn til å tru at transport er største utslippskategorien.

Tankane mine fall attende til bestefar min, som var lokfører på Bergensbana og som lika å gå overalt. Han og bestemor mi fekk sin første bil i 1971, og eg er heilt sikker på at dei ikkje køyrde den så mange mil kvart år. Likevel trur eg dei var meir i fjellet enn eg er no. Og kanskje livet var rikare når turen starta ved utgangsdøra i Sivlevegen. Som Erling Kagge skriv om det å gå i staden for å køyre bil: «Når du kjører i retning av et fjell og lar små vann, bekker, stein, mose og trær suse forbi, blir livet kortere. [...] Akkurat her ligger den store hemmeligheten alle som går deler og som barna mine selv måtte finne: Livet varer lenger når du går.»

Ein lur kollega i Turlaget, Per Arne, har funne ut av dette. Han verka ikkje spesielt nedstemt over å ha nytta tre døgn meir på å gå til hytta i påsken i staden for å køyre bil. På vegen hadde han sove under stjernene i Kvammafjella, og sett Raundalselva vakne til liv etter vinterdvalen. Då vert det trivielt å nemna at han spara 0,03 tonn CO₂ på vegen. Så om alt går etter visjonen, finn du meg gåande på veg inn til ei turlagshytte i sommar. Vil du bli med på reisa, eller har du andre transporteventyr og berekraftstankar, håper eg du tek kontakt med naturvern-avdelinga i Turlaget.

TEKST: DAG SANDVIK, NATURVERNANSVARLEG I TURLAGET

SISTE NYTT FRA TURLAGET

Dugnadsrekord i Turlaget

At Turlaget nå finner formen igjen etter en liten korona-dipp, er det ingen tvil om. For sjekk tallene: I fjor arrangerte Bergen og Hordaland Turlag 2853 turer og kurs. Det ble utdannet hele 139 nye turledere, og vi hadde over 57.000 deltagere med oss ut på tur!

Dugnadsinnsatsen som ligger bak, tilsvarer 68,5 årsverk, hele 119.818 timer. Det har aldri noensinne blitt utført så mye dugnad i Turlaget. Uten de frivilliges innsats ville ikke Bergen og Hordaland Turlag kunnet opprettholde det brede aktivitetstilbudet. All frivillig innsats om små og store gjøremål er gull verdt for turlags-fellskapet.

Skavlabu turisthytte feirer 25 år

Det markeres med fjellfest søndag 27. august. Da blir det underholdning kl. 13 ved hytten. Deretter serveres det søndagsmiddag. Turen til Skavlabu er en lett høyfjellstur. Den passer for gammel og ung, og vi håper også å se mange barnefamilier ta turen til fjells denne dagen. Kombinasjonen av flott natur, god mat og godt selskap er perfekt. Velkommen til Skavlabu!

Solrenningsprisen og Hedersknapp utdelt under årsmøtet

Vi har mye å være stolte av i Turlaget. Med 119.818 timer frivillighet står 2022 frem som et virkelig godt år. Bakgrunnen for alt dette er en fantastisk frivilliginnsats, og under årsmøtet 25. april ble noen trukket frem. Solrenningsprisen, som deles ut til en gruppe eller person som har utvist en betydelig frivillig innsats i den senere tid, gikk til Bømlo Turlags turtilbud «Friluftsliv for alle», med Ingebjørg Dale Madsen og Nina Solland i spissen. Friluftsliv for alle er et unikt og nyskapende tiltak hvor hele lokalsamfunnet er engasjert i å drive tilbudet, deriblant forskjellige frivillige organisasjoner, skoleklasser, voksenopplæring, grendelag med mer. Prosjektet er et tilbud hvor alle kan delta, og det er veldig inkluderende.

Hedersknappen tildeles kandidater som er medlem av Bergen og Hordaland Turlag og har gjort en betydelig innsats over minst 10 år. I år fikk Jorunn Nytræ i Os Turlag tildelt Hedersknappen. **Jorunn har vært aktiv i Os Turlag siden 1989. Hun har vært med på å starte opp og drive «Juniorgruppen» inntil for noen år siden, og var så med på å starte opp «Friskusgruppen».** Jorunn har sittet i rådet, vært i styret i Os Turlag i flere perioder de siste årene som styreleder. Jorunn har stort pågangsmot og en egen evne til å få folk med seg på ulike aktiviteter, het det blant annet i begrunnelsen. Vi gratulerer prisvinnerne så mye.

Ørret dager på Selhamar i sommer

Fiskeeksperten Terje Engø er hyttevert på Selhamar 29. juli til 6. august. Han vil da bo på hytten og hjelpe alle interesserte med å fange ørret. Terje Engø er en dedikert hobbyfisker med stor kunnskap og tålmodighet, og du er garantert å lære masse av ham om du er på Selhamar disse dagene. Husk å ta med fiskeutstyr for ferskvann, og gjerne noen makk også, siden det er blant ørretens favorittmat. Terje Engø har hatt slike fiskedager på ulike turlagshytter tidligere, og det er alltid blitt fanget godt med fisk. Dette er noe å få med seg!

Fonnabu full av snø

Turfølget på seks fikk seg en stor overraskelse da de kom til Fonnabu i slutten av mars. Både inner- og ytterdøren på hytten stod vidåpne, og gangen var helt full av snø. Vennegjengen bestemte seg kjøpt for at de måtte skufle ut all snøen. De fant frem spader for å få gjort jobben. Det viste seg at det ikke bare var i gangen det var snø, men også på to av soverommene, på kjøkkenet og i stuen. Hele turfølget på seks personer gravde i to timer før hytten var tømt for snø.

Johnny Bjørge, som er hytte- og rutesjef i Bergen og Hordaland Turlag, er oppgitt over hva som har skjedd og kaller det slurv. Han sier det er veldig viktig at dørene er skikkelig lukket og vinduene igjen når folk forlater hytten. Kvinnherad Turlag, som har tilsyn på Fonnabu, har i etterkant av hendelsen vært oppe på hytten og reparert skadene.

Spor i is

Professor Jens Esmark (1762–1839) var den som oppdaget Istiden. Det mesterstykket klarte han gjennom å studere det norske istidslandskapet på sine mange reiser rundt omkring i landet. I år er det 200 år siden han oppdaget Istiden ved undersøkelser på Snøhetta. Turleder, brefører og geolog Thorbjørn Kaland er nå aktuell med ny bok om isbreens betydning for landskapet, fjell-opplevelsen og klimaet. Boken er til salgs hos Tursenteret i Marken.

Åttendeklassingar på tur

Årets OPPTUR var ein stor opptur i år også. Onsdag 3. mai gjekk om lag 3000 stolte og blide åttendeklassingar 3-fjellsturen i Bergen over Sandviksfjellet, Rundemanen og Fløyen. Samla sett gjekk det mellom 5000 og 6000 ungdommar med alle lokallaga sine OPPTUR-arrangement rundt om i Hordaland. Tusen takk til

alle frivillige i Bergen og Hordaland Turlag og våre seniorar især, dei gjer ein strålende jobb for friluftslivet og ungdommen. Og ein stor takk til våre gode samarbeidspartnarar Fana Sparebank, Bergens Tidende og Fløyen.

Buldrevegg på Stovegolvet

Det er nå montert en 190 cm høy buldre-vegg på den ene fasaden på Stovegolvet turisthytte på Stord. Det blir gøy for barna – og voksne – å leke seg i den. Buldreveggen kler hytten, ikke bare fasademessig, men også historisk. Stovegolvet er jo opprinnelig en gammel klatrehytte som ble drevet av Stord Tindeklubb. Da er det fint å bevare litt av historien og identiteten. Det er montert fallmatter på berget under buldreveggen for å ivareta sikkerheten.

Med kun en times gange fra parkeringsplas-sen på Heio har Stovegolvet allerede rukket å bli et attraktivt turmål. Hytten har 21 senge-plasser, oppholdsrom, kjøkken, gang, solcel-ledrevet el-anlegg og utedo. Alle er hjertelig velkomne til besøk – og test gjerne den nye buldreveggen.

Aktive senior-turleiarar i Kvinnherad

Seniorgruppa i Kvinnherad er kjend for å ha eit godt og inkluderande miljø. I snitt har turgruppa med seg 38 deltakarar på turane. Arnt Orholm er leiar i senior-gruppa i Kvinnherad Turlag og fortel at dei heile tida ser etter aktuelle turglade personar blant deltakarar på turane sine. Nokre personar eignar seg svært godt til turleiarrolla, og då tek Orholm direkte kontakt for å spørja om dei kan tenkja seg å bli turleiar i seniorgruppa. Er svaret positivt, tilbyr han raskt kurs i grunnleggjande turleiing, og etter kurset er det viktig at dei kjem i gang med å leie turar, gjerne i lag med ein erfaren turleiar i starten. For å oppretthalde trivsel blant turleiarar, er det viktig at dei deltek i utarbeiding av turprogrammet og får eigarskap til dette. Dei vel sjølv kva turar dei vil leia. Denne måten å rekruttera og behalda turleiarar på, ser ut til å ha fungert bra for Kvinnherad Turlag, som har rundt 20 turleiarar i seniorgruppa.

Seniorgruppen i Bergen: – Vi vil ha deg med på tur!

I motsetning til seniorgruppen i Kvinnherad Turlag og mange flere veldrevne seniorgrupper i de ulike lokal-lagene, strever Seniorgruppen i Bergen med både påmelding og nye turledere. Styret i Seniorgruppen i Bergen har merket seg at det er færre som er med på tur enn tidligere, og at de trenger flere nye, yngre turledere. Flere tiltak settes nå inn, blant annet at turpro-grammet skal ut digitalt, på Bergen og Hordaland Turlags turkalender, pluss at det iverksettes aktivt informasjonsarbeid og markedsføring. Seniorgruppen er en driftig og flott turgruppe med flere turer hver eneste uke, så her er det bare å hive seg med, enten du vil være deltager eller turleder.

Trådløst internett på Rongevær og Alexander Grieghytten

I våres ble det installert trådløst internett på Alexander Grieghytten i Bergsdalen og i Rongevær kysthytte i Austrheim. Det er gjort for at bedrifter og organisasjoner skal kunne bruke internett under opphold. Det trådløse internettet på Rongevær er ikke veldig kjapt, men godt nok til å gjennomføre Teams-møter og jobbe på fra PC. Det er best dekning i 2. etasje, siden ruterer står på loftet. Passord til internettet står på oppslagstavlen i hyttene.

TURPROGRAM 2023

SOMMER/HØST

På de følgende sidene får du en oversikt over noen få av alle våre turer, kurs og aktiviteter for alle som trives best ute på tur. Vi har ikke plass til å liste opp alle aktivitetene som foregår fra dag til dag i Turlaget vårt, men sammen med våre 17 lokallag i Hordaland har vi et svært godt tur-, kurs, og aktivitetstilbud til alt fra nybegynnere til mer erfarne friluftsmennesker i alle aldre.

Skann QR-koden og ta en titt på nettsiden vår for å finne ut mer om tilbudet vårt og bli inspirert til å gå på tur med oss,

eller les turbeskrivelser til flotte turmål og langs nye stier på Vestlandet: bergenoghordalandturlag.no/turer-og-kurs.

Ta gjerne kontakt med oss på e-post, eller på telefon, hvis du ikke finner frem. Vi hjelper deg gjerne med å finne frem til en tur, aktivitet eller et kurs som passer for deg.

GOD TURHILSEN
BIRGITHE ROALD
LEDER FOR AKTIVITETSAVDELINGEN
E-POST: BIRGITHE.ROALD@DNT.NO

DAGSTUR HELG, VOKSNE

JUNI	
18.06.	Søndagsgruppa til Viggohytten og Gravdalsfjellet
24.06.	Dagstur fra Bergen til Oksen i Hardanger
24.06.	Fossmark rundt
JULI	
02.07.	Nipetur: Krånipa–Raudnipa–Hananipa
AUGUST	
05.08.	Sommartur i Vaksdalsfjella
13.08.	Kajakktur: Mostruamen–Mofjorden–Mo
13.08.	Søndagsgruppa til Spjeldsfjellet fra Fjæreide
26.08.	Fjordpromenaden langs Veafjorden
27.08.	Lygre–Yddal
27.08.	Søndagsgruppen går til Bekhilderen fra Telavåg
27.08.	Fjellfest med underholdning og søndagsmiddag på Skavlubu
SEPTEMBER	
10.09.	Padleperle! Kversøyna rundt, Gulen
24.09.	Byvandring med Os Turlag
30.09.	Veglause gardar langs Veafjorden
OKTOBER	
14.10.	Haustrur med middag på Bergsdalstunet

14.–16. juli

SOMMERTUR PÅ HARDANGERVIDDA VEST: HJØLMO–VIVELID–STAVALI–HUSEDALEN–KINSARVIK

På denne turen vil du oppleve vestsiden av Hardangervidda med sin dramatiske natur kombinert med hyggelig selskap og god mat på betjente hytter. Vi kan love deg mektige inntrykk fra du tar deg opp de bratte fjellsidene fra Øvre Eidfjord til Hjølmoberget og Vivelid, og hele veien ned igjen fra Stavali til Kinsarvik. Turen byr på alt fra gammelt kulturlandskap til flate vidder, stupbratte fjell og utallige fjellvann, elver og store fossefall.

10.–13. august

RUNDTUR I HJARTA AV HARDANGERVIDDA: SANDHAUG–LÅGAROS–RAUHELLEREN–HALNE

Denne langhelga går turen til vakre Hardangervidda, Nord-Europas største fjellplatå. Her kan me finne roen med vandring frå hytte til hytte i ope landskap. Me startar ved trivelige Dyranut fjellstove og går til Sandhaug, Lågaros og Rauhellere. Frå Rauhellere går me til Skaupa, der me avsluttar med fjordcruise over Halnefjorden før me tar buss/tog heim til Bergen. Terrenget er generelt flatt og lettgått.

10.–13. august

KREMTUR VEST I JOTUNHEIMEN (25–40 ÅR): TURTAGRØ–FANNARÅKHYTTE–SKOGADALSBOEN–TURTAGRØ

Den vestre delen av Jotunheimen er den villaste med tanke på toppar, og den frodigaste og mest innbydande med tanke på dalar. Her lagar me ein firedagars rundtur, med Fannaråken (2068 moh.) som høgaste høgdepunkt, og utforsking av området rundt Skogadalsbøen som eit anna. Bli med på ein sosial tur som ikkje er luftig, men som gjev eit variert møte med denne spektakulære delen av fjellheimen vår.

HELGETURER MED OVERNATTING

JUNI	
23.06.–25.06.	Dugnadsdelg, Skavlubu turisthytte
23.06.–25.06.	Dugnadsdelg, Vardadalsbu i Stølsheimen
24.06.–25.06.	Husedalen–Stavali–Dronningstien
24.06.–25.06.	Historisk vandrute over Folgefonna
30.06.–02.07.	Weekendtur til Etnefjellet
JULI	
01.07.–02.07.	Aurlandsdalen
07.07.–09.07.	I Nansens spor over Vossaskavlen og historisk vandring til Osa ved Hardangerfjorden
08.07.–09.07.	På tvers over Folgefonna: Brevandring fra Fonnabu til Holmaskjer
10.07.–16.07.	Fjellveko 2023: Lange sommardagar på Hardangervidda, frå Kinsarvik til Haukeli 25–40 år
14.07.–16.07.	Nyt sommeren i Bergsdalen, i rolig tempo
14.07.–16.07.	Sommertur på Hardangervidda vest: Hjølmo–Vivelid–Stavali–Husedalen–Kinsarvik
20.07.–23.07.	Opplev sommeren i Stølsheimen: Dyrkolbotn–Skavlubu–Vardadalsbu–Nordalshytta–Sognefjorden
AUGUST	
02.08.–06.08.	Runde fyr og kremtopper i Sunnmørsalpene
02.08.–06.08.	Sommeropplevelser i Jotunheimen: Besseggen og Bukkelægret
03.08.–06.08.	Opplev Austerdalsbreen og panorama Sognefjorden
03.08.–06.08.	Haustruren på Hardangervidda
04.08.–06.08.	Kajak- og fottur i Nærøyfjorden
10.08.–13.08.	Rundtur i hjertet av Hardangervidda: Sandhaug–Lågaros–Rauhellere–Halne
10.08.–13.08.	Vest i Jotunheimen, ein kremtur 25–40 år: Turtagrø–Fannaråkhytta–Skogadalsbøen–Turtagrø
12.08.–13.08.	I Lars Monsen og Staysman sine fotspor i Stølsheimen
18.08.–20.08.	Høyt over Nærøyfjorden til Stigen gård
18.08.–20.08.	På og utenfor merket sti i Bergsdalen
18.08.–20.08.	Tredagarstur i Aurlandsdalen frå Finse til Aurland
18.08.–20.08.	Helgetur til Vivelid og Hedlo på Hardangervidda
18.08.–20.08.	Fossefalltur! Hardangervidda vest via Stavali og Kinsarvik
24.08.–27.08.	4-dagers draumetur Finse–Geiterygghytta–Østerbø–Aurlandsdalen–Vassbygdi
25.08.–27.08.	Sensommerhelg på Hardangervidda
25.08.–27.08.	Panorama Jotunheimen: Turtagrø–Fannaråken–Skogadalsbøen–Hjelle
25.08.–27.08.	Padleperle! Med kajak og fjellsko til Sylvarnes og Finnabotn
SEPTEMBER	
01.09.–03.09.	Panorama Stølsheimen
09.09.–10.09.	Oksen og Dronningstien
09.09.–10.09.	Overnattingstur til Trolltunga
15.09.–17.09.	Brytningstid i Stølsheimen
15.09.–17.09.	Kyst og fjell: Opplev Rongevær kysthytte og Stølsheimen vest og Kalvedalshytta
16.09.–17.09.	Geitafjellet rundt med overnatting på eventyrlige Breidablikk
22.09.–23.09.	Mjølfjell til Ulvik: Høsttur på historiske stier
16.09.–17.09.	Turistvegen over Folgefonna med breføring
22.09.–24.09.	YOGA, kajak og gourmet på Rongevær kysthytte!
22.09.–24.09.	Kajak og gourmet på Rongevær kysthytte! Øyrikt Rongevær

DNT UNG

Vi arrangerer turer for alle mellom 13 og 30 år, med varierende vanskelighetsgrad. Følg med på vår nettside for de ukentlige og månedlige tilbudene våre, helgeturer, bålturer, bading, klatring og mye mer.

Det finnes aktive DNT-ung grupper i våre lokallag, som DNT ung Sotra-Øygarden, DNT Askøy, DNT ung Stord-Fitjar og DNT ung Bømlo.

Norhordland turlag og Kvinnherad Turlag tilbyr også ungdomsaktiviteter. Vi gleder oss til turer sammen!

Følg oss på Facebook DNT ung Bergen og Instagram DNT ung Bergen, og meld deg på turer via www.bergenhordalandturlag.no/ungdom. Turprogram for vinteren/våren 2022 kommer på turprogramslipp i desember. Skann QR-koden for turprogram og for å lese mer om vårt ungdomstilbud, eller se nettsidene våre.

Hele året

ONSDAGSKLATRING

Hver onsdag samles DNT ung for buldring og klatring i Vestveggen i Åsane eller Bergen klatresenter på Laksevåg. Informasjon om hvor ukens klatring er, finner du på nettsidene våre. Onsdagsklatring er kjekt og sosialt – en fin måte å bli kjent med andre DNT ung-ere på!

31. juli – 6. august NF BREKURS FOR UNGDOM OG VOKSNE PÅ FONNABU

Kurset vil ha base på Turlaget sin selvbetjente hytte Fonnabu, som ligger 1449 moh., midt i hjertet av Folgefonna nasjonalpark. Du vil oppleve et sosialt og lærerikt kurs i storslagne omgivelser. Du får øve redning fra bresprikk, forsering av bratte snøbaker, oppbremsing i bratt snø med og uten isøks. Du får prøve rappell, isklatring og å gå i utfordrende blåis. Kursvgiften dekker instruksjon, Breboka, mat, losji og leie av komplett breutstyr.

BYNÆRE TURER MED DNT UNG

DNT ung arrangerer jevnlig turer på Byfjellene, turene er som regel lavterskelturer med høy kosefaktor rundt bålet eller primusen. Bli med oss på tur, og bli kjent med andre turglade ungdommer!

26.–30. juni

SURFECAMP MED DNT UNG VOKSEN 18-26 ÅR PÅ ROGALANDS HONOLULU

Er du klar for Basecamp Hav? Vi skal bade, teste ut coasteering, leke oss med stand up paddleboard, padle kajakk og lage god mat ute. Her får du muligheten til å bli kjent med andre ungdommer og få en aktiv og morsom start på sommerferien. Campen er på idylliske Langøy Kultursenter, som er et av Norges fineste friluftsområder for vannaktiviteter.

DNT UNG

JUNI

16.–18. juni	Surfecamp med DNT ung voksen 18–26 år
26.–30. juni	Basecamp hav på Sotra 13–15 år Onsdagsklatring i Vestveggen

JULI

17.–23. juli	SignaTUR Gullruta med DNT ung
31. juli – 6. aug.	NF brekurs for ungdom og voksne

SEPTEMBER

19. sept – 5. nov.	Padlekurs med miniekspedisjon 13–15 år
--------------------	--

NOVEMBER

04.–05. nov.	Grunnleggende turlederkurs
--------------	----------------------------

KURS

Vi arrangerer en rekke kurs året rundt. Vi benytter alltid godt kvalifiserte kursholdere. I vinter kan du bli med på skredkurs, isklatrekurs og ulike skikjøringskurs. Vi kommer også til å sette opp turlederkurs på flere nivåer for deg som ønsker å bli frivillig turleder på turene våre og å ta med deg folk på turer du selv gjerne vil gjennomføre, slik at du kan dele gleden ved det med andre.

KURS

TURLEDERKURS

17.06.–18.06.	Grunnleggende Turlederkurs i Bergsdalen
---------------	---

KLATREKURS

17.06.–18.06.	Klatrekurs: Innføringskurs i utendørs klatring
26.06.–02.07.	Klatrekurs i Kvinnherad og Uskedalen (ukeskurs)
05.08.–06.08.	Klatrekurs: Innføringskurs i utendørs klatring
11.08.–13.08.	Videregående klatrekurs: Lær naturlig sikret klatring
25.08.–27.08.	Videregående klatrekurs: Lær naturlig sikret klatring
09.09.–10.09.	Klatrekurs: Innføringskurs i utendørs klatring

VANDREKURS

17.06.–18.06.	Vardekurs
---------------	-----------

BREKURS

22.06.–25.06.	Videregående Brekurs (Jostedalen)
31.07.–06.08.	NF grunnkurs breferdsløp på Fonnabu

PADLEKURS

Kajakk	
17.06.–18.06.	NPF kajakk grunnkurs hav
12.08.–13.08.	NPF kajakk grunnkurs hav
19.08.–20.08.	NPF kajakk grunnkurs hav
09.09.–10.09.	NPF kajakk grunnkurs hav
16.09.–17.09.	NPF kajakk grunnkurs hav
30.09.–01.10.	NPF kajakk grunnkurs hav
07.10.–08.10.	NPF kajakk grunnkurs hav
31.8.+7.9.+14.9. +21.9.+28.9.+	Padlekurs med miniekspedisjon 10–12 år
19.9.+26.9.+10.10. +17.10.+24.10.+3.-5.11.	Padlekurs med miniekspedisjon 13–15 år

Kano

13.08.–14.08.	NPF grunnkurs kano
28.09.–29.09.	NPF Teknikkurs kano

KART OG KOMPASSKURS

30.09.–01.10.	Kart og kompasskurs
---------------	---------------------

Nær der du er

Vi er stolt hovedsponsor for Bergen og Hordaland Turlag og ønsker alle en god tur over fjell og vidde.

Lurer du på noe om lån, forsikring eller sparing så avtal gjerne et møte med oss.

DNT FJELLSPORT

DNT fjellsport tilbyr turer, kurs og aktiviteter som ofte krever spesiell erfaring og kunnskap. Klatring, breaktivitet, bratt skikjøring og turer i utfordrende terreng er typiske aktiviteter på våre turer, samlinger og kurs. DNT fjellsport legger til rette for et lærerikt miljø med mye kunnskap og turerfaring. Vi har et tilbud for alle som interesserer seg for fjellsport, fra nybegynnere til instruktører. Hverdagsaktiviteter som klatring, turer i nærområdet og sosiale samlinger er også en

del av programmet til DNT fjellsport. Bergen og Hordaland Turlag har tre aktive fjellsportgrupper: DNT fjellsport Bergen, DNT fjellsport Kvinnherad og DNT fjellsport Os / Os Turlag klatregruppe. Alle gruppene har Facebook-sider der du kan følge med på hva som skjer, i tillegg til oversikt og informasjon på nettsidene. DNT fjellsport Bergen har et variert tilbud på turprogrammet, og vinteren/våren 2022 er intet unntak! Vi har akkurat sluppet

eit rykende ferskt og fantastisk turprogram. Skann QR-koden for turprogram og for å lese mer om vårt fjellsporttilbud, eller se nettsidene våre.

Velkommen til fjells!
www.bergenoghordalandturlag.no/fjellsport

26. juni – 2. juli UKESKURS KLATRING I USKEDALEN

Sett av en uke av sommerferien din og bli med våre klatreinstruktører på kurs i fjellklatring. Vi bruker Eikedalen og Uskedalen i Kvinnherad som kursområde, og garanterer spennende opplevelser i flotte Vestlands-fjell. Lær håndverket som skal til for å kunne nyte bratte gleder! Det sies at gledene ved klatring i fjellet er vanskelige å formidle. De må nesten oppleves. Kurs i fjellklatring er en sikker investering i fjellopplevelser!

30. juni – 6. juli BASECAMP GAUPNE

Bli med på en uke full av utfordringer og flotte naturopplevelser med utgangspunkt i Gaupne. Opplev brevandring, tinderangling, klatring og spektakulære fototurer sammen med andre ferske og erfarne fjellportere i sommer. Lurer du på om DNT fjellsport Bergen er noe for deg? Bli med, og vi er sikre på at det kommer til å bli flere turer. De som ønsker å gå på tur på egen hånd eller drive med annen egenaktivitet, er selvsagt også hjertelig velkomne på denne samlingen. Utgangspunktet for Basecamp Gaupne er Gaupnetunet ved Sognefjorden og inngangen til Jostedal. Herfra er flere klatrefelt, breer og fjelltopper innen rekkevidde. På Gaupnetunet setter vi opp telt og lavvoer i campen. På basecampen blir det arrangert turer med NF-sertifiserte førere (NF-aktivitet) og turer med DNT-godkjente turledere (turledeturer).

DNT FJELLSPORT

JUNI	
22.–25. juni	Videregående brekurs i Jostedal
26. juni – 2. juli	Ukeskurs klatring i Uskedalen
30.–juni – 6. juli	Basecamp Gaupne
JULI	
29. juni – 2. juli	Spisse tindar og lyse kveldar på Sunnmøre
AUGUST	
	Programslepp for turar hausten 2023 1. juni

22.–25. juni VIDEREGÅENDE BREKURS I JOSTEDALEN

Våre grunnkurs i brevandring på Folgefonna er en stor suksess. Nå følger vi opp med kurs som passer for deg som allerede har kunnskap om brevandring og/eller klatring og ønsker å lære enda mer om vandring og klatring i blåis og på snødekket bre. I løpet av en innholdsrik langhelg frisker vi opp basiskunnskapen og jobber videre med mer avanserte temaer innen breredning og brevandring.

BARNAS TURLAG

Har du lyst på gode opplevelser ute i naturen? Skogstur med overnatting i hengekøye? Vandre i vakker natur og bade i krystallklart fjellvann? Bli med å klatre? Mulighetene er mange. Bli med på Barnas Turlag sine mange og spennende turer, kurs og aktiviteter. Vi prøver alt fra lette turer i nærmiljøet til lengre fjellturer. Vi tilbyr blant annet hytteturer i fjellet, padling i kajakk, kveldsmatturer, førstehjelpskurs for barn, blåbærtur og sopptur. Turbofjellrev anbefaler også alle småbarnsfamilier å sjekke ut nærmeste Turboklubb som tilbyr faste aktiviteter hver måned.

Husk å følge med på hva som skjer i Barnas Turlag på Facebook og på nettsiden www.bergenoghordalandturlag.no

HILD FERHJESTAD ASE

24.–25. juni SKJÆRGÅRDSLEIR PÅ ERLEHOLMEN (5–12 ÅR)

Bli med på sommeridyll på Erleholmen og opplev det enkle friluftsliv ved sjøen med vår dyktige og erfarne turleder Wenche Strømme. Her blir det bading, padling og fiske. Det er alltid like spennende å se hva vi drar opp fra havet, og det vi finner, lager vi et herlig måltid av. Den perfekte starten på sommeren!

21.–30. juni SOMMERLEIRER (10–12 ÅR)

Er du mellom 10 og 12 år og har lyst til å bli kjent med andre barn i lek og lykke utendørs? Bli med på en av våre friluftsskoler i starten av sommerferien. Vi skal blant annet sove i hengekøyer, lage herlig mat ute og lære lure ting om det helt enkle friluftslivet. Noen skal på gårdsbesøk, teste ut parkour i Nygårdsparken og padle kajakk. Bli med på sommer-action!

BESØK RONGEVÆR KYSTHYTTE

Ta med deg familien og nyt lange sommerkvelder på fantastiske Rongevær! Her er det muligheter for mye lek i og ved sjøen, og det er et paradys for badeglade. Ta gjerne med en hengekøye, fiskestang og snorkelutstyr. Det er ledig kapasitet i sommer, ta gjerne kontakt med Tursenteret for spørsmål om booking.

BARNAS TURLAG

JUNI	
14.06.	Uteklatring Hatleberg NHH med instruktør - Bergen
14.06	Barnepadling i Tennebekken 7–9 år
15.06	Kajakkpadling i Tennebekken 10–12 år
16.06.–17.06.	Vidden by night 8–12 år, Bergen
17.06.	Padledag på Åreid for store og små, Bømlo
17.06.	Tur til Ådnastegen, Tysnes
21.06.–23.06.	Friluftsskole: Sommercamp på Vollane 10–12 år
21.06.–23.06.	Friluftsskole: Sommercamp i Bergen (10–12 år)
21.06.–23.06.	Friluftsskole: Sommercamp på Garnes (10–12 år)
21.06.–23.06.	Friluftsskole: Sommerleir ved Husavatnet på Osterøy (10–12 år)
26.06.–30.06.	Basecamp hav på Sotra 13–15 år
26.06.–30.06.	Friluftsskole: Sommercamp i Bergen 2 (10–12 år)
26.06.–30.06.	Friluftsskole: Sommercamp på Håøy (10–12 år)
26.06.–30.06.	Friluftsskole: Sommerleir på Herdla 10–12 år
21.06.–25.06.	Fjelleir 1 i Bergsdalen 9–12 år, Vaksdal
26.06.–30.06.	Fjelleir 2 i Bergsdalen 9–12 år, Vaksdal

24.06.–25.06.	Klatresamling for familier ved Uteveggen, Øygarden
24.06.–25.06.	Skjærgårdsleir på Erleholmen 5–12 år, Tysnes
JULI	
01.07.–02.07.	Skjærgårdsleir på Erleholmen 5–12 år, Tysnes
AUGUST	
04.08.–06.08.	Fisketur til Selhamar 8–10 år, Vikafjellet i Stølsheimen
19.08.–20.08.	Skjærgårdsleir på Erleholmen 5–12 år, Tysnes
23.08.	Uteklatring Hatleberg NHH med instruktør, Bergen
25.08.–26.08.	Familietur Alexander Grieghytten i Bergsdalen 0–12 år, Vaksdal/Voss
31.8.+7.9.+14.9.+21.9.+28.9.+	Padlekurs med miniekspedisjon 10–12 år
19.9.+26.9.+10.10.+17.10.+24.10.+3.-5.11.	Padlekurs med miniekspedisjon 13–15 år
SEPTEMBER	
23.09.–24.09.	Overnattingstur til Stovegolvet, DNT-hytte

Aktiv til 100

Dette er et turtilbud som består av enkle turer med fast oppmøtetid og -sted. Dette er et turtilbud som består av enkle turer med fast oppmøtetid og -sted. Det legges stor vekt på et sosialt og inkluderende fellesskap. Gjennom Aktiv til 100 ønsker vi å bidra til at flere får muligheten til å være fysisk aktive og få gode naturopplevelser. Alle aldersgrupper er velkommen. naturopplevelser. Alle aldersgrupper er velkommen.

- Hver mandag kl. 11.00, Oppmøte turparkerings ved barnehagen innerst i Spelhaugen.
- Mandag partallsuker kl. 10.30 Oppmøte Hustrudalen på Stord.
- Hver tirsdag kl. 10.20, Oppmøte: Fløibanens nedre stasjon før banen går opp kl. 10.30.
- Hver tirsdag kl. 10.15, Oppmøte turparkerings i Myrdalen, Totlandsvegen.
- Hver onsdag kl. 11.00, Oppmøte ved Sportsfiskarlaget (Langerekkja 21) i Arna.
- Hver torsdag kl. 10.00, Oppmøte Åno (parkerings til Loddo) i Austevoll.
- Torsdag partallsuker, Oppmøte ved bommen inn til Skjephaugen (Skiphaugen), Stord kl. 10.
- Torsdag oddetallsuker, Oppmøte ved Møllebrua, Stord kl. 10.
- Hver torsdag kl. 11:00, Oppmøte ved Alvøen Idrettspark.
- Hver torsdag kl. 11:00, Oppmøte ved Os Næringspark.

Seniorturer

Bergen og Hordaland Turlag har et stort tilbud av seniorturer. Disse turene tilbyr frisk luft, naturopplevelser og gratis turer til godt voksne.

Uansett form og erfaring vil du finne turer som passer for deg. Det legges stor vekt på sosialt samvær og at du skal føle deg trygg. Hver uke året rundt, uansett vær, arrangeres turer med varierende vanskelighetsgrad. Hvert år tilbyr vi også flere overnattingsturer til seniorer. Du finner en oversikt over vårt turtilbud til seniorer på Turlagets nettside. www.bergenoghordalandturlag.no

Byfjellstrimmen

Byfjellstrimmen er en turgruppe som arrangerer turer i nærområdene rundt Bergen for folk i alle aldre.

Det er turer på tirsdager, onsdager og søndagsturer. Her kan du få mulighet til å forbedre formen, bli kjent med nye tuområder og få nye turvenner. Mer info om Byfjellstrimmen og turene finner du på bergenoghordalandturlag.no/byfjellstrimmen.

Friluftsliv med språktrening

Velkommen til turgruppen «Til Topps Bergen» – for deg som vil gå på tur, øve på å snakke norsk og bli kjent med nye mennesker.

Personer fra hele verden som bor i Norge møtes og går på tur sammen. Vi går hovedsakelig turer i Bergen og omegn. Alle er velkomne, tilbudet er gratis og organiseres som et helårstilbud. Følg Til Topps Bergen på Facebook for informasjon om alle turene og aktivitetene som arrangeres. Kontakt Iris Bolstad om du har spørsmål til tilbudet: iris.bolstad@dnt.no.

DNT Tilrettelagt

Bergen og Hordaland Turlag ønsker å gi så mange som mulig naturopplevelser for livet.

Vi tilrettelegger aktiviteter for personer med ulike funksjonsnedsettelse. Vi arrangerer blant annet søndagsturer, friluftskvelder, kajakkpadling og hytteturer. DNT Tilrettelagt er en nasjonal satsing, og flere medlemsforeninger i landet arrangerer tilrettelagte aktiviteter. Følg prosjektet på nettsiden vår under turer og kurs, og trykk deretter på «DNT Tilrettelagt». Ta kontakt med prosjektleder Iris Bolstad om du har spørsmål til tilbudet: iris.bolstad@dnt.no

Turpost-konkurranser

Bergen og Hordaland Turlag tilbyr en rekke turpost-konkurranser i ulike varianter, både digitalt og på papir. Skann koden for å lese mer om TiTur og Ti på Hjul 2023. Skann QR-kode for å lese mer.

BLI FAMILIEMEDLEM I BERGEN OG HORDALAND TURLAG

kr 1360,-

www.bergenoghordalandturlag.no/medlem

Turen starter med

Bergen og Hordaland Turlag

Bergen og Hordaland Turlag

STØTT OSS MED DIN GRASROTANDEL!

Grasrotandelen gir deg som spiller hos Norsk Tipping mulighet til å bestemme hvem som skal motta noe av overskuddet til Norsk Tipping. Hver gang du spiller går inntil 7 prosent av din spillinnsats til den grasrotmottakeren du velger – uten at det går utover din innsats, premie eller vinnerjanse. Vi oppfordrer deg til å støtte oss i BERGEN OG HORDALAND TURLAG

Bli Grasrotgiver i dag! Du kan bli grasrotgiver i alle Norsk Tippings kanaler eller ved å sendeSMS «Grasrotandelen 956386977» til 60000

FLOYEN

Overnatting i Konglen

Opplev den magiske stemningen midt mellom tretoppene på Fløyen

floyen.no

UTGIVER: Bergen og Hordaland Turlag
ADRESSE: Tverrgaten 4-6
 5017 Bergen
 tlf. 55 33 58 10
 www.bergenhordalandturlag.no

Sti og Varde kommer ut fire ganger i året og sendes ut til medlemmer av Bergen og Hordaland Turlag Voss Utferdslag og Ytre Sogn Turlag.

REDAKTØR: André Marton Pedersen
 ANNONSESALG: Apriil

UTFORMING / PRODUKSJON: Kuva AS
 TRYKK: Ålgård Offset AS. Opplag 17.000

BERGEN OG HORDALAND TURLAG
 er Vestlandets største friluftslivsorganisasjon.

DAGLIG LEDER: Helene Ødven
 tlf. 55 33 58 27, helene.odven@dnt.no
 STYRELEDER: Elisabeth Skage,
 tlf. 404 36 988, styreleder.bht@dnt.no
 INFORMASJONSLEDER: André Marton Pedersen,
 tlf. 952 38 272, andre.marton.pedersen@dnt.no
 ORGANISASJONSLEDER: Trude Iversen
 Tlf: 55 33 58 26, trude.iversen@dnt.no
 LEDER TURINFORMASJONEN: Einar Sæther,
 tlf. 55 33 58 10, einar.saether@dnt.no
 LEDER AKTIVITETSAVDELINGEN: Birgithe Schjerven Roald,
 tlf. 992 39 573, birgithe.roald@dnt.no
 ØKONOMI: Catrine Frei
 tlf. 55 33 58 17,
 catrine.frei@dnt.no

NATURVERN: Dag Sandvik,
 tlf. 911 11 356, dag.sandvik@dnt.no

HYTTE- OG RUTESJEF: Johnny Bjørge,
 tlf. 930 87 194, johnny.bjorge@dnt.no

LOKALLAG:

ASKØY TURLAG: Ronny Andre Håpoldøy,
 Tlf: 913 36 149, askoy.turlag@dnt.no
 AUSTEVOLL TURLAG: Regina N. Vestreheim,
 tlf. 924 57 236, regina@mot.no
 BØMLO TURLAG: Nils Magne Helle,
 tlf. 915 51 522, turlaget@haugnett.no
 EIDFJORD TURLAG: Anne Kommedal,
 tlf. 483 57 552, eidfjord.turlag@dnt.no
 FUSA TURLAG: Terje Raunsgard,
 tlf. 488 90 813, fusaturlag@gmail.com
 KVAM TURLAG: Kjell Inge Tufte Tyssen,
 tlf. 950 66 789, kjell.tyssen@dnt.no
 KVINNHERAD TURLAG:
 Jarle Røstbø, tlf. 992 97 383, jarle@reins.no
 NORDHORDLAND TURLAG: Børge Brundtland,
 tlf. 411 63 908, nordhordland.turlag@dnt.no
 ODDA/ULLENSVANG TURLAG:
 Torill Opedal Hauge, tlf. 466 68 740
 odda-ullensvang.turlag@dnt.no
 OS TURLAG: Jorunn Nytræ,
 tlf. 986 98 699, osturlag@gmail.com
 OSTERØY TURLAG: Trond Lillejord,
 tlf. 905 66 885, tr-lille@outlook.com
 SAMNANGER TURLAG: Catrin Langeland,
 tlf. 995 80 739, sammanger.turlag@gmail.com
 SOTRA ØYGARDEN TURLAG: Heidi Reisegg Endal,
 tlf. 918 55 562, sotraoygarden.turlag@dnt.no
 STORD-FITJAR TURLAG: TOM KNUDSEN,
 tlf. 908 30 688, tomknuds@online.no
 TYSNES TURLAG: Rebekka Høgestøl,
 tlf. 955 51 807, tysnes.turlag@dnt.no
 ULVIK TURLAG: Hilde Underdal,
 tlf. 901 634 21, ulvik.turlag@dnt.no
 VAKSDAL TURLAG: Elizabeth Gjessing,
 tlf. 971 41 631, vaksdal.turlag@dnt.no

AKTIVITETER I VÅRE 17 LOKALLAG

Breidablik i Kvamfajella. Kvam Turlag har tilsyn til hytten.

ASKØY TURLAG

Askøy Turlag arrangerer onsdagsturer på Askøy, barne- og familieturer, overnattingsturer, Askøy på langs og ekstra lette turer på dagtid med Aktiv til 100. Turgrupper: Barnas Turlag, Turbo-klubb Nordre Askøy, Turboklubben Kleppstø, Turboklubben Mini-Herdla. Aktiv til 100: Mer informasjon på nettsiden: askoy.dnt.no. Følg med på Facebook: Askøy Turlag.

AUSTEVOLL TURLAG

Me organiserer turer med turlleder i nærmiljøet og lenger av gårde for barn, familier og voksne.

For mer informasjon besøk nettsiden: austevoll.dnt.no. Alle turer og aktiviteter legges ut på Facebook-siden: Austevoll Turlag.

BØMLO TURLAG

Bømlo Turlag arrangerer ei rekke ulike turer i løpet av sesongen. Her er lokale fellesturer, lengre dagsturer/fjellturer og overnattingsturer. Turgrupper: Barnas Turlag, DNT Ung og Seniorgruppe. Familietrimmen, Topptrimmen, Friskus-gruppa, Friluftsliv for alle. Mer informasjon på nettsida: bomlo.dnt.no. Følg også Bømlo Turlag og Barnas Turlag Bømlo på Facebook.

EIDFJORD TURLAG

Det nyeste lokallaget i turlagsfamilien. Bli med på bading i fjorden - hver søndag hele året. Det er også fast tur hver tirsdag i oddetalsuker. Gå inn på eidfjord.dnt.no for å se oppdatert turprogram og bli gjerne med som frivillig i Eidfjord Turlag.

FUSA TURLAG

Velkommen til Fusa turlag. Vi arrangerer turer for liten og stor i nærmiljøet. Vi vonar du blir med oss på tur. Populært turtillbud er turposttrimmen, Fusa på Kryss og Tvers. For mer informasjon sjå nettsida: fusa.dnt.no. Følg også Fusa Turlag på Facebook.

KVAM TURLAG

Kvam turlag arrangerer turer i og utanfor Kvam for kvemningar og andre som vil bli med oss på tur. Turane er fyrst og fremst søndagsturer av varierende lengde og vanskegrad, og onsdagsturer ein del onsdagskveldar kl. 18.00. Onsdagsturane varar vanlegvis ca. 3 timar, men er òg av ulik vanskegrad. Populær turposttrim: Kvam i kryss og krakje. Me har òg Barnas Turlag og fleire Aktiv i 100-grupper. Meir informasjon på nettsida: kvam.dnt.no. Følg også Kvam Turlag på Facebook

KVINNHERAD TURLAG

Laget arrangerer turer for alle. Me har turer tilpassa barnefamiljar,

ungdom, fjellsportinteresserte og seniorar. Nærmiljøet gjev rikeleg høve til turar på sjø og land, til fots, på ski eller sykkel. Den storfelte Kvinnherad-naturen gjev òg utfordringar for dei som ønskjer å driva med bre- og fjellsportaktivitetar. Turgrupper: Barnas Turlag, DNT ung, DNT Fjellsport, Seniorgruppa. Meir informasjon på nettsida: kvinnherad.dnt.no. Følg også Kvinnherad Turlag på Facebook.

NORDHORDLAND TURLAG

Laget tilbyr søndagsturar, helgeturar, onsdagsturar, kurs, sommar- og vinterturar, padleturar og ikkje minst turar i regi av Barnas Turlag, Klart det går og DNT ung. Meir informasjon på nettsida: nordhordland.dnt.no. Følg også Barnas Turlag Nordhordland og Nordhordland Turlag på Facebook.

ODDA/ULLENSVANG TURLAG

Turar og aktivitetar for alle. Søndagsturar, onsdagsturar, dagsturar og overnattingsturar. Ved å bli med oss på tur, får du større utbytte av medlemskapen din i Bergen og Hordaland Turlag og Odda/Ullensvang Turlag. For meir informasjon se nettsida: odda-ullensvang.dnt.no. Følg også Barnas Turlag Odda/Ullensvang og Odda/Ullensvang Turlag på Facebook.

OSTURLAG

Formålet til laget er å arrangere turer til hygge og nytte for unge og eldre, både i og utenfor Osbygda. Turer du kan bli med på: Friskus er raske turer for de spreke, Kveldsturer, Aktiv til 100 er ekstra lette turer på dagtid, søndagsturer, seniorturer, barne- og familieturer, klatring mandager og søndager i Nore Neset Aktivitetshus. Turgrupper: Barnas Turlag, Turboklubben i Lysefjorden, DNT Fjellsport Os, Friskus, Seniorgruppen, Aktiv til 100. For mer informasjon se nettsiden: os.dnt.no. Følg også de ulike turgruppene på Facebook: Os Turlag, Barnas Turlag Os, Os Turlag Klatregruppe.

OSTERØY TURLAG

Osterøy Turlag er for deg som likar aktivt friluftsliv. Til fots eller på ski i naturen på Osterøy, Stølsheimen, Bergsdalen, Hardangervidda. I kajak eller kano på fjorden eller i Storavatnet. Turprogrammet vert sendt ut på Osterøy januar kvart år samt lagt ut på nettsida vår. Vi har òg Facebook-gruppe der det vert oppdatert med bilete og arrangement. Programmet prøver vi å tilpassa slik at vi får store og små ut på tur. Meir informasjon på nettsida: osteroy.dnt.no. Følg også Osterøy Turlag og DNT ung Osterøy på Facebook.

SAMNANGER TURLAG

Vårt overordnede mål er å få samningene, unge som gamle, ut på tur. Turprogrammet vårt i 2021 består av kveldsmatturer med Barnas Turlag, turer eller arrangement for ungdom, familieturer og noen krevende turer beregnet på voksne eller eldre ungdom. I tillegg arrangerer vi også Kom deg ut-dagen i februar og september. For mer informasjon se nettsiden: sammanger.dnt.no. Følg også Samnanger Turlag på Facebook.

STORD-FITJAR TURLAG

Laget tilbyr barne- og familieturer, overnattingsturer i høvfjellet, ekstra lette dagsturer i nærmiljøet, fjellturer på Stord og Fitjar, fotturer for voksne og seniorer. Turgrupper: Barnas Turlag, DNT ung, Turmålgruppa, Seniorgruppa, Turgruppa, Natur og Miljøgruppa, Dugnadsgruppa. Mer informasjon på nettsiden: stord-fitjar.dnt.no. Følg også Stord-Fitjar Turlag på Facebook.

SOTRA ØYGARDEN TURLAG

Me tilbyr turar og arrangement for folk i alle aldrar. Seniorgruppa har faste turer kvar tysdag og onsdag føremiddag. Det vert også arrangert overnattingsturar og sosiale samlingar før jul og før sommarferien. Barnas Turlag arrangerer mellom anna Kom Deg Ut-dagen to gonger i året. Turboklubben er ei undergruppe

under Barnas Turlag der born i alderen 5–10 år møtest annankvar onsdag ettermiddag for å bli med på kjekke uteaktivitetar. Fellesturar passsar for alle som har lyst til å bli med oss på tur. For mer informasjon og turprogram sjå nettsida: sotraoygarden.dnt.no. Følg også Sotra Øygarden Turlag på Facebook.

TYSNES TURLAG

Tysnes Turlag er eit nytt turlag under Bergen og Hordaland Turlag. Vi arbeider for å flest mogeleg folk ut på tur og vil tilby turar og aktivitetar på Tysnes. Vi er i startgropa med flere turtillbud og vil gjerne ha flere frivillige med i Barnas Turlag, Turledergruppa, Sti og merkegruppa og Padleggruppa. Vil du vere med som frivillig? Meld din interesse til tysnes.turlag@dnt.no. Meir informasjon på nettsida: tysnes.dnt.no. Følg også Tysnes Turlag på Facebook.

ULVIK TURLAG

Ulvik Turlag jobbar for å fremje turlege for liten og stor i Ulvik. Me tilbyr turar som kveldsmattur med Barnas Turlag, familieturar, toppturar og fellesturar. Toppturen til Vassfjøra har vore fast på programmet sidan 1988 og blir arrangert kvart år i august. I 2013 byrja me med Stølstrimmen, dette har vore ein suksess frå starten. I tillegg arrangerer me Kom deg ut-dagen, både vinter og haust. I år fortset me med fleire fellesturar, Stølstrimmen og padleturar i vinter. Meir informasjon på nettstaden vår: ulvik.dnt.no. Følg Ulvik Turlag på Facebook. «Me turar pao.»

VAKSDAL TURLAG

Vaksdal Turlag samlar heile Vaksdal kommune under éin «tur-paraply». Styret er sett saman av ein medlem frå kvar av bygdene Eksingedalen, Stamnes, Bergsdalen, Dale, Stanghelle og Vaksdal. Kvart år arrangerer vi fellesturar i alle bygdene våre, sjå turprogrammet på nettsida vår: vt.dnt.no. Følg også Vaksdal Turlag på Facebook. Vi håpar du blir med oss på tur!

PLATOU

En følgesvenn på tur...

Osprey Talon 11 & Tempest 9

Sekkene kan brukes til det meste... løping, sykling, fritid og tur. De er spekket med mange smarte detaljer. Vår soleklare favoritt og testvinner i en årrekke for de som liker å være i aktivitet. Finnes i flere spreke farger. Talon 11 for herre og Tempest 9 for dame

Tilbudet varer ut juli

Turlagspris 849,- (1300,-)